

Володимир Гнатюк.

ВЕСІЛЕ В КЕРЕСТУРІ

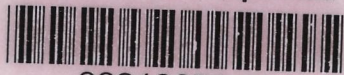
(Бач-бодроґської столиці, в полудневій Угорщині).

*Відбитка з „Матеріялів до українсько-руської етнольоґії“,
т. X.*

ЛЬВІВ, 1908.

З ДРУКАРНІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА
ПІД ЗАРЯДОМ К. БЕДНАРСЬКОГО,

ЛНБ ім. В. Стефаника

00313272 (1)

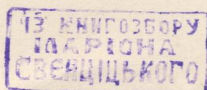
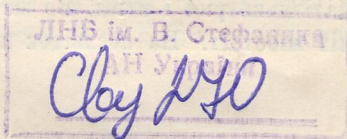
ВЕСІЛЕ В КЕРЕСТУРІ

(БАЧ-ВОДРОЇСЬКОЇ СТОЛИЦІ, В ПОЛУДНЕВІЙ УГОРЩИНІ).

ЗАПИСАВ

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК.

(ВІДБИТКА З Х. Т. МАТЕРІЯЛІВ ДО УКР.-РУСЬКОЇ ЕТНОЛОГІЇ).

П і т а н к і.

На пита́нках йе пан нѣ староста, а́лье відавач. Староста прїдзе на пита́нкі і млоді і мло́дші староста — бо то дво́ме їду — їу дзвѣром на пита́нкі пред відавача. Відавач станѣ на дзвѣрі прїкльѣтні і так поздраўка (го) староста: Дóбрі дзень, прїятѣльу чѣсні! Мал бї сом слóво, а́льбо два до мїлостї вáшей, кѣд бї ше Бóгу лубѣло і мїлосці вáшей.

І на то відавач отпóве: Шлѣбóдно, цо вас Бог наўчел.

Староста почнѣ бешѣду: Так чуїѣме іс читатѣлей сїятáго пїсма: Кóгда вішол Аўраам прет обїдом пред двѣрі сїні своїѣйа, а́шче кóго бї увїдїх і прївѣдох бї на обїд. І відьїл із далѣка трѣх мўжей. І вішол на дуп Маўрїйскї і відьїл трѣх мўжей. І прїшол пѣрет нїх і уклóнїл са їм аж до зѣмльї. І молїл їх, а́бї пребу́лі у нѣго, док бї їїм óмїл нóгї і пóдал йáстї.

Тѣраз вóйду нўка до хїжї. Відавач прїїал старóсту і млодóго нўка на тóту лубóў, йáка бўла у Аўраама.

Кѣд вóйду нўка і пошѣдáйу за стол. І так нáчнѣ староста на нóво бешѣду своїу ў хїжї і так гутóрї відавачовї: Мал бї сом слóво а́льбо два до мїлосці вáшей, кѣд бї ше Бóгу лубѣло так і мїлосці вáшей. — А відавач на то отпóве: Шлѣбóдно, цо вас Бог наўчел.

Тѣраз зачїна староста бешѣду: Так чуїѣме їш читатѣлей і с пїсма сїятáго: Во пѣрвї день Бог сотвóрїл свїт, а фторї тверд, третї день Бог разлўчїл вóду од зѣмльї і повѣлїл зѣмльї прозїябатї ўсїаку тráву і наслаждѣнїѣ. Во четвѣртї день Бог сóздал слóнце, лўну і другїя свїтїла небѣснаїа. Во пїятї день рїбї і птїцї. Во шѣстї день ўсїа рóдї четвероно́жнїх і ползїащїх жївóтнїх. На послы́дск сотвóрїл Бoх чело-

віка по образу і по подобиіу своїму. Он ізобразил йому кіло от персті і блунул во тойе словеснују і бессмертнују дүшу, которі обрас боже-
 ственніа своїя мудрости і благасти велельіа запечатлыл. Перві
 чоловік назівал сја Адам; і перваго чоловіка сотворил Бог рай на во-
 стоку і поставил йего управітелем райа і покорил йему Бог ўсја звірі
 і птіці райскіа. І по божйему повельініју нарек ўсім іменá. І відыл
 Бох, йако не възможно йедіному чоловіку на зёмлі жити. Бох ўсемогүшчі
 напүстл на Адама глүбюкі сон, і зйáўші йедіно ребро от плоти кюсті
 йего, і сотворил йему жёну. Йегда Адам пробудіўші сја от сна свойёго
 і відыл жёну своју Йёву, і глаголал йей: Вім, йако кост от кюсті
 мойёа. І ўбо од днес йёсі жёна моја. Імйáше Адам радости веліа!
 І глаголал Адам ко Йёві: от ўсіх райскіх дреў овюпей насішчати сја,
 от дрёва, йаже по ереды райа, от сёго, да не сныші, йаже Го-
 сподь пріказа нам. І не по мнозі ўремёні завісті раді дйáвол
 йест [ўраг] чоловіку. І прюздюбил сја дйáвол во змйју і возлызал
 сја на дрёво пріказанюе і промювил ко Йёві: Пючто ві не йáсте от
 дрёва сёго? Йёва глагола: Йако Господь пріказа нам. Дйáвол промювил
 ку Йёві: Ащче бйсте снылі от дрёва сёго, уподюбллі бйсте сја сáмому
 Бюгу і повзали бйсте зле і дюбре. І так Йёва зйáўші йедіно од дрёва сёго
 овшчі, і закусила і пробудіўші мюжа свойёго і дала йему от овшчі
 сйá. І начáli повзати пюагюти своїя. І начáli одривати лыствйа од
 дрёва смокюнышчяго і прікривати пюагюти своїя. Відыл Бох ўсемо-
 гүшчі і ўсешчедрйші, йако преступіа заповіді бюжйа. І вачал Бог
 ўсемогүшчі ўзвати: Адаме, Адаме, Адаме! до третйяго рáзу. І Адам
 не даде отвіта. По третйом рáзу глагола Адам: Господи, йако наг йешм!
 Глагола йему Бог: Пючто наг йёсі? Пючто заповіді моја забл йёсі?
 І начáша ізвнпавати са. Глагола Адам, йако прелстйла мйа Йёва. І гла-
 гола Йёва, йако прелстл мйа змййин. І не прйал Бох ізвнёнйа йх.
 Прйгласл Бох херувйма з огнйстйм мёчем ізпати йх воп із райа. І прй-
 ставл Бох херувйма на двері райскі і не возўрашчати йм сја пáкі во
 рай. Йешче Бог прйзрел на плачүшчяго Адама і не отпүстл йего няга,
 прюздюбил йх рйзамі кожанымі. І по ўремёні дал йм Бох прйроду; імй-
 йáше перваго сйна імёнем Кáйин і другяго сйна імёнем Авель. Йё-
 дюжлі рече Кáйин ко брáту свойёму Авелью: Достюйно бйті воз-
 дати Бюгу жёртву. Кáйин упражнйавал сја во здылányю пюльа, а
 Авель пасушчйх стада своя. Йедюждй ізюдюша воздати Бюгу жёртву.
 Кáйин зйáў от плюдоў своййх заднйяа, а Авель от пасүшчйх стат свю-
 йх первйа. Жёртвa Кáйюна возлыза сја по зёмі; Авельюва жёртвa
 возношаше сја до небёс. І віды Кáйин йако жёртвa йего ни угюдна
 Бюгу. І намслі злюбу во сёрці своём, йако невнняго брáта свойёго
 Авельа вознамйрил убйті. І глядáше подюбна времёна. І йедюждй ізвёде

брáта своѣго Авѣльа зо слачайшійу бешѣду вон на пóле і нáпал на него і ўбѣл йѣго паліцеѣу йѣго. І Кáйїн ныкóгдаже возўрашчáше сѣа во обѣтáлїшча свóйа. Кроў Авельóва вопїяше до неба. І доколї Кáйїн скѣтáйшче сѣа во гóрах і во лысах, доколї не ўбѣл йѣго Лáмех во імнѣа звѣрей. Відыл Бох, йак онї од йѣдїнаго потóмство добрóйѣ не прїхóдїт. Прїзрїл Бох йѣшче на прародїтелей Адама і Йѣву і вóздал їм йѣшче йѣдїну прїрóду, і дал їм йѣдїнаго сїна імéнем Сїфта. Сїфт бїет богобóйзні і назівалї сѣа Сїфтово потóмці человїці бóжі, Кáйїново тóкмо человїці. І тáко разлучáше сѣа сїмнѣа Сїфтова од сїмнѣа Кáйїнового за тїсїашча лыт. І по тїсїашча лыт начáша побїратї сѣа Кáйїново потóмці от Сїфтовїх і Сїфтово от Кáйїновїх. І тáко нáста мóжду нїма злóба і безакóнїйѣ, тол жерстóкосердїйѣ, же Бог вознамїрїл рóда сéго їстребїтї водóйу. І Бог потѣрпїл рот сѣй во закóні бóжім тїсїашча лыт, а во безакóнїйу тїсїашча двїста шїдесїят і два лыт. І от соворéнїя мїра до потóпї потерпїл Бох сѣй рот два тїсїашча шїдесїят і два лыт. І во то ўрémїа бї челóвїк, імїа йѣму Ной, пїатьстольїтнї. І глабóлал йѣму Бох: йáко прегорчїша мїа рот сѣй і не їмат дух мой пребївáтї во человїці сем; аз же їстреблѣу от человїка до скóта і тѣбї повелївáйу, да сотворїшї кóўчех, да спашешї сѣа од мнóжества вод. І глабóлал йѣму Бох: да сотворїшї кóўчех і да бóдет трїсто лáктоў длужїна і пїадесать лáктоў шїрїна і трїдесать лáктоў звїшїна. І да бóдет трокрóўнї. І сотворїше ў нем соннїшча — двѣрї, окна, смолóйу осмолїше і да вóда ў него не пастунїт. І тáко патрїйáрха Ной дылáше сѣй кóраб за сто лыт. І відыл Бох ўсемогўшчї і ўсешчедрїйшї йáко у нарóда безакóнїйѣ не утолїаѣт, но понѣже горїйѣ пастаўлѣаѣт, і глабóлал Бох ко Нóйу, да от сїякаго рóда, йáже не жїўїаше во вóдам, да собѣрет по йѣдїноў пáрї і ўложїше во кóўчех. І от пар чїстїх пїать, два полу мужескаго і трї женскаго і от нечїстїх сѣдем пар, четїрї пóлу женскаго і трї мужескаго. І ўбо ўсїа сотворї тáко Ной по глабóлу гóспóднѣу і йáко ўсїа готóва суть, глабóла Бох ко патрїйáрху Нóйу, да ўнїйде во кóўчех со женоўу і со трїма сїнáмї і невестáмї. Сїнóве назіваше сѣа Сїмон, Хам і Афет. І тáко Бох затворї двѣрї корáблѣа рукóйу ангелскóйу. І тáко допўстїл Бох дошч четїрїдесать днѣй і четїрїдесать нóшчей і ўсїа рїкї наполнїша сѣа і воздвїгнѣ сѣа вóда і покрївáше найвїсочáйшї гóрї арацáкї на пїатьдесать лáктоў. І тáко кóўчех носїаше сѣа дáже пóпот óблакї небеснї. І так по сто і пїатдесать днѣй допўстїл Бох таглїй вїтор на зѣмлѣу і тáко начáша вóдї умальáтї сѣа. І так по трех мїсїацей пóчул патрїйáрха Ной, йáко бї сїах корáб на верх гóрї арацáкї. І отворїл двѣрї корáблѣа і не можáше відѣтї, ашче лї отступїла вода от лїца зѣмлї. І вознамїрїл во сѣрци свóйѣм, ашче отпўшчу гаўрáна відѣтї, ашче отступїла вóда от лїца зѣмлї. І пўстїл гаўрáна і гаўрáн

нікóгдаже возўрашчаше сїа во коўчех, пріобріл бо се́бі наслаждєніѣа эт скóтоў, да́же от чело́віка. Потє́рпіл патрїѣ́рха Ной і́шче трєх днєѣ і́ вознамї́рїл во сє́рці сво́ѣм: Азжє отпў́шчу голубї́цу; ашчє голубї́ца сїѣа, непрї́томна мнѣ́ і́єст, прї́томна і́єст птє́нцом сво́їм; ашчє не возў́ратїт сїа ко мнѣ́, возў́ратїт сїа ко птє́нцом сво́їм. І́ пў́стїт голу́бїцу, голубї́ца лєтѣ́ше і́ не обрї́тше покóѣа нóгам сво́їм і́ возўрашчаше сїа пáкі во коўчех. І́ потє́рпіл і́єшчє патрїѣ́рха Ной шєст днєѣ, і́ако употреблєніѣ́ сотворє́ніѣа мї́ра і́ по шєст днєѣ отпустї́л пакї́ голу́бїцу. Голубї́ца лєтѣ́ше і́ прїд вєчєр прїносї́ашє і́єму́ сўчєц маслї́чні во ў́стєх сво́їх. І́є҃гда відѣ́ї йу́ патрїѣ́рха Ной і́ возрадóвал сїа зы́ло і́ прїѣ́л йу́ на рў́цї сво́ѣа. І́ глабóлал: Ві́м, і́ако гнѣ́ў бóжі утолѣ́ѣт сá і́ рáдост настáўлѣ́ѣт.

Так такóжде, прїѣ́тєльу і́ пáне відáўчє, і́ мї́ бї́ шє так возрадóвалї, кєд бї́ вї́ нам прївѣ́шлї́ тот сўчєц маслї́чні, і́а́к шє возрадóвал во ў́рємї́а і́ патрїѣ́рха Ной, то і́єст, жєльє́ну покрє́йтку і́ хў́стку.

Вї́давч прївѣ́шє тóгу жєльє́ну покрє́йтку і́ хў́стку і́ да йу́ старóстóвї і́ старóста да покрє́йтку жєльє́ну мло́дóму полóжіц до чї́жми за сáру, а хў́стку под ў́ѣа́ж. І́ мло́дї́ полóжі́ за тóтї́ дáрї́ двá лѣ́бо трї́ фòрї́нтї́ вї́давчóвї́ до танє́рá. Вї́давч тóтї́ пєнѣ́жї́ полóжі́ мло́дєѣ́ до пазў́хї́ і́ с тї́ма пї́нѣ́жї́ мло́да і́дзє до вї́нчаньá.

Тєраз прївє́дзє вї́давч і́є́дну дрў́шку і́ прї́да йу́ старóстóвї. І́ старóста йу́ ў́лáпї́ за рў́ку і́ пóвєрх глáвї́ обнѣ́шє і́єѣ́ рў́ку і́ благослóвї́ йу́ так: Да йу́ Бòх жї́вї́ і́ благослóвї́. Тєраз гвáрї́ вї́давчóвї́: Йá уж задовóлнї́, áлѣ́ і́ млáтшї́ старóста сє. — Вї́давч прївє́дзє дрў́гу дрў́шку і́ прї́да йу́ млатшóму старóстóвї. Млáтшї́ старóста вє́жнѣ́ за рў́ку і́ так сáмо благослáвї́ і́а́к і́ стáршї́; шї́цкò і́є́дно. — Тєраз гвáрї́ старóста вї́давчóвї́, жє: Мї́ старóстóвє́ уж задовóлнї́, áлѣ́ наш пáнѣ́ мло́дї́, вóн нѣ́ задовóлнї́, бо патрїѣ́рха Ной прїѣ́л сўчєц маслї́чні, áлѣ́ прїѣ́л і́ голу́бїцу, а наш пáн мло́дї́ нѣ́ прїѣ́л лѣ́м сўчєц, і́а́к жєльє́ну покрє́йтку. — І́ так вє́цкá пóйдзє вї́давч і́ прївє́дзє мло́ду і́ прї́да йу́ старóстóвї. Вє́цкá шє пї́та старóста мло́дєѣ́, чї́ ма вóна шлѣ́бóдну вóльу пóѣсц за тóго́ младє́нца, хтòрóго прєт сóбу вї́дзї́ і́ чї́ шє нѣ́ обєцáла дрóгóму, лѣ́бо чї́ нѣ́ і́дзє от сї́лї́, наганьáньá, лѣ́бо з дóбрєѣ́ вóлѣ́. Мло́да гутóрї́, жє і́дзє з дóбрєѣ́ вóлѣ́. Вє́цкá вї́давч ў́лáпї́ за рў́ку мло́дóго і́ так вон шє пї́та мло́дóму, чї́ вон з дóбрєѣ́ дзє́кї́ бєрє ту дзї́ўку, чї́ і́є́ нѣ́ наганьáнї́ лѣ́бо сї́ловáнї́. І́ так вон отпóвє́да і́ мло́дї́ дáйу сє́бє пáльцї́, скапчáйу, тóгї́, на кóтрї́ клáду шє пєрсцє́нї́, кєд у вї́нчаньу, дрў́гї́ пáльцє́ц од мáлòго. І́ так шє вє́цкá трї́ раз мло́дї́ із мло́доў обрáцá. Вє́цкá пошєдáйу зá-стол і́ мло́дї́ і́ мло́да; і́ вї́давч гў́ мло́дóму шєднѣ́ на тот крáѣ, а старóста на тот крáѣ, дзє́ і́є́ мло́да. Вє́цкá гвáрї́ старóста гў́ вї́давчóвї́, жє вї́давч нѣ́ осє́тел, кє́т шє мло́да нáгла гў́ старóстóвї́

і рékла, же вона нê скоро лъгáла і ўчас ўставáла і зготовáла одь-
йáниѣ бра́чно. То ше вола́йу ручнікі. І на то начнѣ старóста гутóриц:
Мал бi сом слóво áлбо два до милóсци вáшей, кед бi ше Бóгу лъубéло
так і милóсци вáшей. А відáвач отпóве: Шлѣбóдно, цо вас Бог наўчел.
А старóста:

Кóгда упóдобі сáа царствíѣ небеснойѣ чело́віку царьйу і сотвори
брак сiну свойѣму і рече ко ра́бом сво́йим: Ідiте рéшчи звáним, да прiдут
на бра́кі, йáкоже ўсáа уготовáна суть. Ізiдóша ра́бі і глаголáша звáним,
да прiдут на бра́кі. І начáша звáні одрицáти сáа. Йѣдiн глаголá, йáко
кúпих пiять пар вóюу, рад бi ізiти iску́сiти йiх; мóльу тi сáа, iмi мнѣ
одречéнна. Фтóри глаголá: Азже кúпих сéло і сéго радi iмáм нúжду iзiти
і відьiти; iмi мнѣ одречéнна. Третi глаголá: Аз же пóйах жéну і сéго
радi не мóгу прiти, iмi мнѣ одречéнна. І прiде рап тот і повiда госпó-
дiну свойѣму; і дóму владiка раснѣва сáа звiло. І рече, йáко звáні недо-
стóйні суть ўкусiти вечéри мóйѣйа. І рече ко ра́бом: Ізiдiте на iсходiшчiх
путей iлi на распúтiѣ. Ашче обрѣашчéте злѣя і добрѣя і прiведiте
йiх во дом мой, да наполнiт сáа. Ізiдóша рабi і ашче обрiтóша і прiве-
дóша і йѣдiножди ўж дом пóли йѣст; рад бi госпóдiн iзiти і відьiти
вонадлѣжáшчiх сво́йих. І прiде і вiдi йѣдiнáго—чело́вика не ополчéні во
одьйáниѣ бра́чним. І прiйде госпóдiн ко нéму і рече йѣму: Дрúже, кáко
ўшел йѣси сiмо, йáже не iмiйѣши одьйáниѣ бра́чна? І сей дáже умолчá.
І рече госпóдiн ко ра́бом сво́йим: Возмiте йѣго, сáажiте йѣму рúцi і нóзi
йѣго і вержiте йѣго во тму кромiшнѣўйу, ту бо бúдет плач і скрéжет
зубóў.

Так такóжде, прiятельу чéснi, йак пáнѣ видáўче, і мi бi вас мо-
лдѣлi, да на нас положiце знак одьйáниѣ бра́чна, жéбi і мi тóгi слóва
нѣ достáли, йак достал тот, цо нѣ мал одьйáниѣ бра́чно. І так відá-
вач прiнѣше ручнікі і так да старóстом по йѣден рúчник і свáшком
по йѣден.

Тéраз старóста áлбо відáвач прiвiнчúѣ тiм млóдбáтом: За сей
дом і за живúшчiх ў нем і за тóгi два персóни, хтóри ту нѣшка йак
пред нáми, прет шветкáми прiйáли первóѣ обручéниѣ. І дай Гóсподи
Бóже, жéбi Гóсподь Бóг небéснi йiх сойѣдiнел у лъубóви і жéбi с тiм
намiрéniѣм пастуцáли і до стáну малженского і жéбi бúли Бóгу небеснóму
на чéсцi і на слáву і цёрквi сááтой кафтолической на воздóбу, óтцом
і мáцером на поты́ху і на радóсцi і шiцкóму рóду; і жéбi йiх Бох бла-
гослóвел, йак Аўраáма во Сáру, Ісáка в Ревéку, і Йáкова в Рахiльу;
і жéбi йiм Бох претстáвел ангéла хранiтéля на ўсáа днi і нóшчi жiвóта
йiх; і жéбi утвэрдвел Бох лъубóу мéджi нѣх, йак утвэрдвел мéджi двá-
нац апóстолами; і жéбi Гóспоть Бох небéснi од нѣх шмерц оддáльел
і жiвóта йiм предлóжел і нам ўсiм, хтóрисе собрáні у тiм чéснiм дóму,

шір, лубоу і здравііе і долгоденствііе і по скончанііу живота нашого ўсім желайем царство небесной задобіц. І так за-добре здраве Боже дай здраве.

І так начнью вецка піц і вешеліц ше. І вецка так: раз обейдзе фляша в віном льёбо с палеьнку, цо ше трафі, наоколо, пію старостове, млоді і млода, відавач і свашкі. Вецка отпушча млоду і млодого вонка споза стола. І вони вецка так бешедуйу, докля нёе прідзе, йаки йе час, льёбо полудзенок, льёбо вечера. Вецка там пріду і пріданці: оцец, мац, шестра, брат і так бльські рот. После полудзенка льёбо вечери отпугуйу ше дому. І начнью староста бешеду своіу:

Мал бі сом слово албо два до млоьці вайшей, кед бі ше Богу лубело небесному, так і млоьці вайшей.

Відавач отповеда: Шльёбно, цо вас Бог научел.

Когда Іліа замкнул небо на три лыга і шест мшацоу і глаголал йёму Бох: Іді ко потоку Харепту і пребуди тамо і ўранам заповідам препітати тва. Ко ўтру і вечеру прінесоша ті хлыба і мйаса, от потока напоиши сйа.—І по днех многех ішмех поток. І прінужден біл Іліа од жажді погібати. І глаголал йёму Бог: Іді во Сарепту Сідонскуйу ко сей жени гдовіці і пребуди тамо.

Йёгда Іліа прібліжі сйа ко Сідону варошу і віды жену прі пугі собірайущу дрёва. І пріде ко ней Іліа і рече йей: Жено, прімі мйа і прекормі мйа до часу сего. І жена възрі на него і рече йёму: Вім, йако чоловік божі йесі. Како тва пріму? Не імам тоько горст мўкі і во джваци мало йелёйа. Ашче сйе снїдно будет, аз глადом гіблыу і чадо мойе.

Іліа рече ко жени: Жено, таько глаголет Господь: Да не оскудыйет ті горст мўкі і во джваци йелёйа, тоько мйа прімі і прекормі мйа до часу сего, дондеже Бог въздаст дожшь на лыце землы.

І так бо жена воспріяла Іліу і сотворила пріенок і корчак воді і не біло йей оскудьено, по понеже і дом свой ісполнила.

Так таькожде, пріяателю, дай Господі Воже, да тот дом благослові, йак благословел Бох гдовіцу во Сарепті Сідонской. Ту маце од нас слово і млоьц вайшу.

Вецка староста льёбо відавач (йак на пітанках, дзекуйе староста, а на свадзбі відавач; пріходні лем дзекуйе) дзекуйе кухарком: Жёбі бўлі од народа похвалені, од Бога благословені, і жёбі Бог од ных шмерц оддальед і живота предложел, хторі ше нёшка о нас остаровалі і во сакацкіма йедламі годовалі. І так дзекуйе паном чопнаром, цо віно точа: жёбі Бог од ных шмерц оддальед, а живота йім предложел, хторі ше нёшка о нас старалі і з віном нас годовалі. І ўсім служітелем, хторі ту нёшка віслюговалі, да йіх Бог живі і благославі. І по скончанііу

живота нашого ўсім желайдем царство небеснойе вадобіц і так за добре здраве, Боже дай здраве. І тэраз пріданці отходза дому.

То было у млодей дому, цосме тэраз докочнчелі. То было йешче тэраз пейц рокі, а тэраз то уш ше охабїа, тэраз пітанкі преложені на тот дзень, кеді свадзба, бо то было докльа тіжньом і два скорей. Того польехчалі прето, же на пітанкі ныйакі дари ше нъе пьеслі, а роўнал ше трошак свадзбі. За то ше того поменчалю, же льўдзе баржей пріходзели на пітанкі, йак на свадзбу, бо нъе требаю дари.

І за то ше пітанкі робелі скорей, же кед бі була млода льёбо млоді шіловані і за то на пітанкох ўласц малі отповесц, же йёдно друге нъе льўбі. І отповедали і с тім расходзели ше пітанкі.

С в а д з б а.

Кет ше вібера млоді од оца до вичанья і теді начнье староста віпітовац. Теді млоді станье бльіско старості, онец і мац млодого шедньу под греду і браца, шестрі і род цо бльішні. І начнье староста бешеду своіу: Мал бі йа сом слово альбо два до мїлосці вашей, кед бі ше льўбело Богу небесному і мїлосці вашей.

Млодого онец отповеда: Шльёбодно, цо вас Бог наўчел.

Староста почнье:

Прібльіжел ше вам дзень, хторі сце го од даўна очековалі, дзень радосці, а дзень і жалосці; вимага сін ваш йак од оца і мацері і од родітелей своіх благослоу, хторі йому будзе тог благослоу до скончанія віка. І вон вас чрез мнье модльі і отпїгуйе, кед вас дакелі словом льёбо в дьїлом укрїудзел, льёбо убльіжел, жебісце му шїцкі крїуді і вїні отпущелі і от чїстого шерца благослоу на верх главі його положелі. І так на далей по апостолу Паўлу, хторі нас опомїна: аж же оставім дьїла темнаїа і облечем сїа во оружїе світа, так і вон пьешка охабїа шїцкі своіо цемньї шльїді (по нощох ходзел йак летїнь) і своіо грїшні драгі; і так на далей нас заш опомїна апостол Павел во посланїїу, же ўсїаке человек оставїт оца і мацер своіу і прїльпїт ше жєні своїей і бїсг оба во плоть йедїцу; сїа таїна велїа йест!

І так на ново староста ше обраца гу оцові і пїта заш друге дозвольєнье: Мал бі сом слово альбо два до мїлосці вашей, кед бі ше Богу небесному льўбело, та і мїлосці вашей.

І млодого онец отповеда: Шльёбодно, цо вас Бог наўчел.

І начнье староста бешеду своіу:

Когда царь Асїрїнскї Йенемесар заробел жїдоўскї народ, мєжду которїма і праведні Тобїа. І ўзїац Тобїу і бїл йему Тобїа купец.

Идох Тобіѣа во Міді вѣрошу і дал Гавайілу десат талаг среброу. Когда Тобіѣа возвѣраті ше во дом свой і умре Йенемесар і воцѣрі ше сін йѣго Сінахірім. І дѣзнал сѣа, йѣко Тобіѣа погрѣба тѣла йѣх і хтѣл Тобіѣу убіті і Тобіѣа ўтѣкол. Цар зѣаўші імініѣ йѣго і жѣну йѣго і сѣна йѣго, млѣдого Тобіѣу под гѣрешт. І не прѣшло тѣму пѣатдѣсѣят днѣй і убілі царѣѣа двѣме сѣнове йѣгѣ. І поўтѣкалі до гѣрох Арарацкѣх. І воцѣрел ше Сехѣрдан і поставел сѣбі сѣна брѣата Тобіѣїного за секретѣра дѣму своѣгѣ, то йѣст, Ахѣахарѣѣа. Мѣліл Ахѣахар царѣѣа, ашче бѣ дозвольѣл старѣму Тобіѣѣовѣ возвѣратіті сѣа во обѣгалѣшча своѣа. І ўмѣліл йѣго і отпѣстел цар млѣдого Тобіѣу со мѣтеру од рѣапства. І млѣді Тобіѣа со матерѣѣу уготовѣша дѣбрѣ обѣцѣ ѣтцу своѣѣму. Йѣгда прѣйде старѣ Тобіѣа і відѣл мнѣгі йѣдла і рѣче сѣну своѣѣму: аж же не ўкѣсу от обѣда сѣго, ашче лѣ не іздѣні на торжѣшче і обрѣашчѣші челѣвѣка глѣдного ілі жѣднаго і прѣведѣ[ші] йѣго во дом мой, да насѣтѣт сѣа со мноѣу. — Івѣде млѣді Тобіѣа на торжѣшче і не найде челѣвѣка ані глѣднаго, ані жѣднаго, токмо йѣдѣнаго од рѣда умершлѣнна і вон нѣ-пуд ізвѣржѣна. І прѣде до дѣму і сѣказа ѣтцу своѣѣму. І рѣче старѣ Тобіѣа: І нѣкі не ўкѣсу од обѣда сѣго, ашче лѣ не пѣйду і не ўліку йѣго во дом нѣкі; і не погрѣбѣша йѣго, дѣндеже слѣнце не зѣйде. І возвѣраті ше Тобіѣа старѣ і нѣача обѣдовѣті і гѣрко плакѣті, йѣко разѣрі сѣа імініѣ йѣго. І тѣкже по захождѣніѣу слѣнца іздѣ іт сѣму умершлѣну і сѣкона грѣп і погрѣбе йѣго. Йѣгда возвѣраті ше во дом свой і бѣст нѣшч. І лѣагох пот стѣлі своѣа і нѣ зна, йѣко урабѣѣа пѣсті теплѣѣе гнѣйшче на очѣса йѣгѣ і сотвѣрі сѣа йѣму бѣльмо. І дѣде сѣа ко ўрачѣарам і не ползоваше йѣмѣ. І рѣче йѣдѣноѣ жѣні своѣѣй Аннѣ: Ав убо йѣсм стар і затвѣрі сѣа мѣнѣ зрѣніѣѣе і вѣм, йѣко прѣскѣрѣбен йѣсм смѣргѣ. І рѣче ко жѣні своѣѣй: Не пѣшол бѣ лѣ сін наш во[д]рѣгі мѣдѣйсѣїна, і прѣвѣсол бѣ сребра со печѣтьми і ожѣніхом йѣго і відѣл бѣх, от йѣакого плѣмене невѣста мѣѣа.

І рѣче жѣна йѣму: Нѣчто ўбо тѣбѣ сѣѣѣ сребро? Не імѣші тѣкмо йѣдѣнорѣднаго сѣна, ашче лѣ не возвѣратіт сѣа к тѣбѣ жѣѣ.

І рѣче старѣ Тобіѣа: Вѣм йѣдѣнаго Бѣга, йѣко возвѣратіт сѣа к нам здраѣѣ.

І прѣзва сѣна своѣѣго і рѣче йѣму: Не пѣшол бѣ лѣ до дрѣгі мѣдѣйсѣїнѣ і прѣвѣсол бѣ сребра со печѣтьми?

І рѣче млѣді Тобіѣа ко ѣтцу своѣѣму: Кѣко пѣйду, пѣта сѣго не зѣаѣу і не вѣздал мѣ йѣсѣ рукопѣсанѣѣа от сребра сѣгѣ?

І рѣче йѣму старѣ Тобіѣа, ко сѣну своѣѣму: Сѣа тѣ вѣздам, тѣкмо івѣді на торжѣшче, ашче обрѣашчѣші челѣвѣка, што пѣйдет с тѣбѣѣу до дрѣгі мѣдѣйсѣїнѣ.

Івѣді млѣді Тобіѣа на торжѣшче і відѣл йѣдѣнаго пѣвношѣ стѣпашчѣаго прѣ пѣті, ізвѣржѣн во пѣті. І не зѣаѣаше млѣді Тобіѣа, йѣко то йѣст

ангел од Бóга послан, імня йёму Рафаїл. І пріде к нёму млáді Тóбія і рече: Дру́же, не по́шол бі лі со мно́йу ў [д]ра́гі мідéйскіа?

І рече йёму Рафаїл: По́йду, і путь вім і ў бра́та ва́шого Гаваїла жи́ўя́х.

І со радóстіу прівéде йёго во обіталі́шче о́ца свойёго. І рече млáді Тóбія: Отче, се чело́вік ашче лі по́йдет со мно́йу ў [д]ра́гі мідéйскіа?

І прізва йёго ста́рі Тóбія і рече йёму: Ашче лі возмóжно со то́бо́йу послáті сїна мойёго, йáко не і́мам то́кмо йедіно́рднаго? І рече ста́рі Тóбія: Ска́жі мнѝ, од йако́го пле́мена йе́сі?

І рече Рафаїл: Не досто́йно іскáті найёмніка ў пле́мені йе́го, а ті хошчэ́ші.

І рече ста́рі Тóбія: Хо́шчу, йáко бо́йу сїа.

І рече Рафаїл: Аз йесм, Ава́нії і Аза́рії велі́каго.

І рече йёму ста́рі Тóбія: Із благо́го ро́да йе́сі ча́до, йáко біх с нї́мі во Йе́русалїмі. І то́гда рече ста́рі Тóбія: Ашче лі пойдэ́ші со сї́ном мо́йім, рці́ мі, йаку́ пла́тбу на́-день імі́ті будэ́ш.

І рек Рафаїл: Тра́хму на́-день.

І глаго́лал йёму ста́рі Тóбія: Ашче возу́ратіші сїа зра́ві і жи́ві і прїло́жу ті.—І нача́л йїх благосло́віті. І глаго́лал йїм: Да благосло́віт вас Госпо́дь Бог не́ба і зéмлі і ангел бо́жі да путу́йет с ва́мі і да вас здра́ва су́шча возу́раті к нам. — І ста́рі Тóбія се зна́йаше, йáко тойё́ ангел і от Бóга послан за пуѓніка.

Так та́кожди, прїя́тельу і ві роді́че, благосло́віте ча́до сво́йо до пу́тешэ́ствїа, йак благосло́вел ста́рі Тóбія сїна свойёго до пу́тешэ́ствїа.—

І так те́раз клье́кнѝе млóді пред о́ца і пред ма́цер і побóчка о́ца і ма́цер на клье́каці, а ге́ўту ро́дзїну на сто́яці. І с тім прїме́ благослоў од о́ца і ма́цері і од роді́чох сво́йїх.

Те́раз о́тгаль іду по млóду, ста́ростове, млóді, сва́шкі і дру́жбове і дру́жкі. Кет прї́йду до до́му млóдей, там йїм відэе віда́вач на двэ́рї на стрі́чу і там ста́роста поздраўка, уж йáкі йе́ час: до́бре пола́днѝе... І так гутóрі: Чу́йэме, же ме́джі ва́лі Хрї́стос пребу́ва.

На то віда́вач о́тпо́ве: Йе́ст і бу́дет, йак ме́жду хрї́стія́нскім на́родом.

Те́раз на́чнѝе ста́роста бешэ́ду прї двэ́рох, во́нка: Ма́л бі йа сло́во албо́ два до мї́лосці ва́шей, кед бі ше Бо́гу небэ́сному лубéло, так і мї́лосці ва́шей.

На то віда́вач о́тпо́веда: Шлё́бо́дво, цо вас Бог на́учел.

І на́чнѝе ста́роста:

Мі те́рас так пу́ту́йэме, йак пу́товáлі трóме ца́ро́ве іс персі́скей же́мі аж до Ві́флѝе́му. Прї́йдо́ша ко Іро́ду ца́рїу во Йе́русалї́м і гла-

голаша йѣму: Гді рождѣе сѣа царь Йудѣйскі, йако відыхом звѣзду йѣго на востѣці і прідѣхом поклоніти сѣа йѣмѹ.—Прот слѣша слово сѣйѣ і смѹті сѣа і уѣйа Йудѣяа с ным. І собра первосѹйашченікі і кнѣжнікі і вопрошаше йїх: Гді рождѣе сѣа царь Йудѣйскі?—І глаголаша йѣму: Тако бо йѣст пророком глагольѹшче: Ті зѣмле Йудѣова, во чїм мѣньша йѣсі? Во ўладїках, іс тебе бо іздѣт вѣжт, йаже спасѣт льѹді свѣйа Ізраѣля.—Віды Прот, йако порѹган біет і ізіде ко вѣлхвом і глагола йїм: Ідіте во ўсем прѣдылі моїм, ашче обрѣйашчѣте йѣго, возвістѣте мї і аз поїду сѣа поклоніти йѣмѹ. — Ізідѣша вѣлхві із града і показа сѣа йїм звѣзда і прівѣде йїх над вертеп. І відыша тамѣ свѣтіла вѣлія і відыша тамѣ отрѣча с матѣрїю і з Осїфом і уклонїша сѣа йїм і даша йїм дарї, лїван, златѹ і смїрну.—Так такѣжде, прїятѣльѹ, і мї вам прїнѣслї дарї, мїр, льѹбоѹ і здравїѣе. Ту маѣе слѣво і мїлост ваѹшу од нас.

На то ше піта відавач: Же вѣлхвох гвѣзда провадѣла, а йа у вас нѣе відѣем нїйаку гвѣзду.

І на то даїу свѣшкі скльѣнку с пальѣнку старостѣві прї двѣрох. І так старѣста да відавачѣві, же тѣта йїх прїведла.

Тѣраз вѣйду нѹка. Пошѣдаїу старостѣве за стол, свѣшкі на йѣдну стрѣну лаўкі, а на дрѹгу стрѣну лаўкі пошѣдаїу млѣді і дружѣѣве. І на то ше піта відавач: О чїм ві ходвїце і йак сѣе путовалї?

Тѣраз начнѣе старѣста бѣшѣду свѣюу у хїжі нѹка: Малї бісѣе слѣво албо два, кѣд бі ше Вѣгу небѣсному так льѹбѣло і мїлосці ваѣшей.

Відавач на то отповѣда: Шльѣѣбно, цѣо вас Бог наўчел.

Так чѹїѣме іш чїтатѣлей і сїатѣго пісѣа: Кѣгда млѣді Тѣбїйа слыдѹйѹшче со Рафайїлом ў[д]рагі мїдѣйскїя і во пѣрві дѣнь прїд вѣчар прїдѣша ко потоку Тїтру і пребіша пѣрвѹю ношч. Утру стаўші млѣді Тѣбї[йа] і хотѣше од рікі умїті сѣа. І прїде нїкаїа ріба і хотѣше йѣго пожѣрті. І начал од нѣйа бїжати. Глагола йѣмѹ Рафайїл: Пѣшто усумнїл сѣа йѣсі? Сїѣе бо нам потрѣбно йѣст. Возвѣратї сѣа і вѣзмі рібу і вѣржі йѹ на зѣмльѹ. І рассїчі йѣйа і знѣсі із нѣйа сѣрдец, пѣчень і желч і ўлѣжі во охрѣну свѣюу. А сїѣе да іспѣчѣші, сїѣе бѹде нам снѣднѣе даже і до путешѣствїя. І тако ідѣша пѹтем тим. І глагола млѣді Тѣбїйа ко Рафайїлу: Начто ўбо нам йѣст од рібїяа сѣрдец, пѣчень і желч?—Глагола йѣму Рафайїл:—Желч, ашче хто побольїѣт во очѣсѣ свѣйѣм і маѣет сѣа, ісцїлїт сѣа. Сѣрдец і пѣчень—ашче кѣго смѹшчѣѣт дѣмон і со тїм кѹрїт сѣа і бїжит от нѣго во вїчні Йѣрїпет.—І тако прїбіша сѣа блїс града Йѣкватана. І глагола Рафайїл ку млѣдѹму Тѣбїйовї: Во сїюу ношч пѣбѹдем у Йѣкватанѹ; ту імїйаше рѣда, імнѣа йѣму Рагѹїл; он імїйаше йѣдїнорѣднѹю шчѣр, імнѣа йѣй Сѣра і по заѣкоу Мойсѣйѣѹ достоїно йѹ вїятї тѣбі во жѣну.—І рѣче млѣді Тѣбїйа: Как бѹдет дѣло сїѣе, йако не знаїу йѣйа! Да не опѣчалѹ оца мойѣго і ма-

тер мойу с нею. Йако почух словеса о ней, йако бист дана седем мўжей і усі прі ней ізмрѡша.—І рече йѣму Рафайїл: Не бой сїа о том нї йѣдної мїсли. Ашче гдї йѣст ангел господен, тамо ангел сатанїї не дїѣе пакѡсти. І тако унїдоша во град Йѣкватан. І срїте їїх чер Рагуїлѡва і ѡні не знаїаше, йако йѣ чер Рагуїлѡва і глаголаше йѣй: Гдї йѣст дом Рагуїлоў?—І ѡна їїх со радостїю прїведе во обїталїше отца свойѣго. Рагуїл бї бо на сѣлы і прїде во дом і вїды йунѡшї сїа і не знаїаше, откўду су. І рече женї свойѣй: Сей йунѡша по подѡбїю брата твоеѣго Тобїї.—І прїзва їїх Рагуїл і рече їм: Откўду вї мї йѣсте, чада?—І ѡні йѣму глаголаша: Мї йѣсм од зѣмлы асїрійскаїа, із града Нїнѣвїї.—І рече Рагуїл: Познате лї вї брата мойѣго Тобїю? — Глаголаша: Знаїѣм. — Здраствуйѣт лї?—І глаголаша йѣму, йако здраствуйѣт. І глаголаша йѣму, йако погўбї ѡчі свойа. І рече младї Тобїїа: Аз убо ѡтец мой йѣст. — Тогда Рагуїл нападе на вїю йѣрѡ і цїло̀ва і горко плака, йако не вїдї много льїта рѡда свойѣго. Тѡгда ізїде Рагуїл і закла ѡгньа і сотворї вечеру велїю. І рече їм: Прїдїте ўсі, йадїте і веселїте сїа во домі мойѣм, йако ўбо йѣсте чада мойї.—І рече младї Тобїїа ку Рафайїлу: Аж же не ўкўсу од вечѣрї сїа, йаже не глаголемѡ, йаже рїч мї йѣси на пути. —І тѡгда рече Рафайїл ко Рагуїлѡвї: Се йунѡша йѣдїнорѡднїй во ѡтца свойѣго, йако же і шчер твоїа йѣдїнорѡдна. І по закону Мойсейѡву дол̀жно воздатї йѣму во жену.—І рече Рагуїл: Бѡїу сїа Бѡга, да не опечалу шѣстру мойу со шчѣру мойу; йако бист дана седем мўжей і ўсі прї ней ізмрѡша.—І глагола Рафайїл: Нї йѣдної мїсли о том; во сїю ношч будет вѡна йѣму дана во жену і вон йѣй во мўжа. І рече Рафайїл: Ашче гдї йѣст ангел Господен і ангел сатанїн тамо не дїѣѣт пакѡсти.—І тако Рагуїл прїведе шчер свойу за рўку і воздаде їу младѡму Тобїїѡвї і сочѣта їїх по закону Мойсейѡву і сотворї над нїмї молїтву. І тако нача̀ша пїтї і веселїтї сїа.

Так такожде, прїятѣльу, і мї ту вїдїме, же бї ту бўло цѡ йѣсц і цѡ пїц. Алѣ не знаме, чї нас тѡга радѡсц очекуїѣ, йак очекувала младѡго Тобїїу у Рагуїла. —

І так вїдавѡч вїдѣе вѡнка і опатрї, чї млѡда зготовѣна і дрўшкї і так кѣт опатрї, ўрацї ше нѡзат і гварї старѡстѡвї, же їїх тѡга радѡсц ту очекуїѣ, йак очекувала младѡго Тобїїу у Рагуїла. —

Тѣраз ваш на нѡво начнѣ старѡста бѣшѣду: Мал бї йа слѡво, ал̀бо два, кѣд бї ше Бѡгу небеснѡму льубѣло і мїлѡсцї вашей. —

На то ѡтповѣда вїдавѡч: Шльѣбѡдно, цѡ вас Бѡг наўчел.

І старѡста начнѣ бѣшѣду:

Од Адѡма нача̀ша чѡловїцї бїтї і много льїта жїтї і наста мѣжду нїма злѡба і безакѡпїѣ, толь жестѡкосѣрдїѣ, же Бѡх вѡзвѡнїрїѣ рѡда сѣго водоїу істребїтї. І во то ўрѣмїа бист чѡлѡвїк, їмїа йѣму Нѡї і рече

Бог, йако прегорчѣша мѣа чоловіци і не імат дух мой пребівати на ні. Аж же істрѣбљу от чоловіка до скота. І тобі повелївайю, да сотвориши коўчег от дрѣва песнийушчаго, да спасѣши сѣа од множѣства вод. І глагола йѣму Бог: Да сотвориши коўчег і да бѹдет трі сто лактоў длу- жина і пѣадѣсать лактоў ширина і 30 лактоў вишина і да бѹдет тро- кроўний і да сотвориши ў нем сонмишча: двѣри, окна смолоїу осмолоши, да вода ў него не настѹпит. І тако дѣлалаше патріярха Ной сей кораб за сто лѣт. Відѣл Бох, йако у народѹ не утолѣѣет безаконіѣ, но го- ріѣе настаўлѣѣет. І глагола Бох ко Ноїу, да от сѣякаго рѣда, йаже не жиўѣаше во водам, да собирѣше по йѣтіной пѣри і ўложѣше во коў- чег; от чѣстѣх пар сѣдем, трі полу мужескаго і чѣіри женскаго. От не- чѣстѣх пѣать пар: два полу мужескаго і трі женскаго. І сѣа тако сотвори патріярха Ной по глаголю Господнѹ. І рѣче йѣму Бох, да ўпѣде ў коўчег кѹпно со женоїу, сѣнамі і невестами, Сѣм, Хам і Афѣг. І тако Бох рукоїу ангелскоїу затвори двѣри корабля. І тако допустѣл Бог дощ 40 дней і 40 нѣщѣй непрерѣїно і даже совокупѣлі сѣа ўсѣ рікі і мѣ- рѣа і покрѣвали найвисочѣйші гѣри Арарацкі на пѣатдѣсѣать лактоў. І тако коўчег носѣаша сѣа даже попод облакі небѣсні. І по 150 дней допустѣл Бох теплѣй вѣтор на зѣмљу і начѣла вода умальовати сѣа. І почул патріярха Ной, йако сѣах кораб на верх гѣри Арарацкеї. Йѣшче пребул трѣх мѣсѣацѣй і отвори двѣри, ѣкна корабля, ашче лѣ от- ступѣла вода от лѣца зѣмлѣ. І не можѣше відѣті, вознамѣрил во сѣрці своїом: аж же отпѹшчу гаўрана відѣті, ашче лѣ отступѣла вода от лѣца зѣмлѣ. Гаўран нікогда же возўрашчѣаша сѣа, прѣобрѣл бо сѣбе насладѣ- нѣе от скѣгоў, даже і от чоловіка. Потѣрпѣл Ной йѣшче трѣх дней і вознамѣрил во сѣрці своїем: аж же отпѹшчу голубѣцу; голубѣца сѣа ашче мнѣ не прѣтомна йѣет, прѣтомна йѣет пѣнцом своїим; ашче не возўратѣт сѣа ко мнѣ, возўратѣт сѣа ко пѣнцом своїим. І отпустѣл го- лубѣцу; голубѣца лѣтѣашче, не обрѣтѣше ні мѣста, ні покѣйа ногам своїим. І пакѣ возўрашчѣашѣ сѣа во коўчег. Йѣшче потерпѣл Ной шѣст дней, йако употреблѣнѣе сотворѣнѣа свѣта. І пакѣ пѹстѣл голубѣцу. Голубѣца лѣ- тѣаше і прѣд вѣчер прѣносѣаше йѣму сѹцец маслѣчни во ўстѣх своїих. І патріярха Ной прѣїал ѣу на рѹці своїа і возрадовѣл сѣа зѣло. І гла- голал: Вім, йако гнѣў бѣжѣй утолѣѣет сѣа і радѣсц настаўлѣѣет.

І так такожде, прѣїателѣ чѣсні і пѣнѣе відѣѹче, і мѣ бѣ шѣ так воз- радѣвали, йак шѣ возрадовѣл патріярха Ной, кѣт прѣїал сѹцец маслѣчни.

І так відѣвач пѣйдѣе і прѣнѣшѣе хѹстку і жѣльѣну покрѣйтку. І прѣда старѣстѣві, а старѣста да жѣльѣну покрѣйтку млодѣму і полѣжі вѣн за сѣру, а хѹстку пот пѣзѹху і с тѣм млодѣ пѣйдѣе і до вѣцѣанѣа. І так млодѣ полѣжі два лѣѣбо трѣ форѣнтѣ на тѣнѣер.

І гварѣ старѣста відѣвачѣві: Чѣ йа нѣе догварѣл, чѣ вѣ нѣе до-

чүлі? Патріарха Ной прійал сўцец маслічні, альє прійал і голубіцу! Та і мі бі раді, кед бі ві нам приведлі і голубіцу. І гуторі староста відавачові: Кед нас будзєце добро слўжіц, будзєме вам ваш трут плаціц.

Відавач ше обєца, же за пеньєжі шіцко слўжіц будзє, гоч і талпі подрє.

І так староста прєда тот таньєр с пеньєжмі відавачові і відавач да тоті пеньєжі млодей до пазўхі і с тімі ше вона вінча. І так відавач приведзє йєдну друшку і да йу старостові і так староста йу за рўку поверх глєві обнєше і гварі йєй, да йу Бох жіві і благослєві. І тєрас приведзє відавач другу друшку млатшому старостові; і зам йі так благослєві младші староста, йак старші.

Тєрас староста гварі відавачові, же то відавачові остало ішче с пеньєжі, же вон за друшкі нє дал тєльо і жєбі вон млоду приведол у іншакім пірїу, жєбі ше одлучувала од другїх. Відавач ше начнєє вігварац, же уж голубіці поодльєтовалі і же нє мже налєпац, же уж шіцкі пеньєжі потрoшел.

На то отповєда староста, же мі вам гуторєлі ішче, кед-зме ше прїдзєрох прїпїтовалі, же мі так путуйєме, йак путовалі трoме царoве і за то мі будзєме вам вєшо трўді плаціц.

І так пойдзє відавач і приведзє млоду. І да йу старостові за рўку і староста ше йу піга, чї ма шлєбoдну вoльу і нєпрїмушена за тoго младенца, цо прет сoбу відзї, пойц і чї ше нє обєцала другoму і чї нє ідзє от сілі. І так відавач ўлєпі за рўку млодого (за праву), так ше і вон йoго піга, чї ма шлєбoдну вoльу. І так вєцка себе скапчайу пальці, другі од малoго, і трї рас ше обраца. І док ше трї рас обраца, староста тоті слoва трї рас вірєкнє: Ашче Бох сочєтайєт, челoвік да нє рoзлучайєт. І тєраз млоді і млода шєдну за-стол. І млода ше на-гнєє ту старостові і прєдрєкнє, же вона нє скoро лєгала і ў час ўставала і зготoвєла одыйанїє брачно. І відавач ше піга, йакє то одыйанїє.

А староста отповєда: Крїжом ше мoжу і штвєро закрїц, а ўздлужані йєдно.

Тєраз гварі йєден катoна, хтoрі слўжел у Талыйанскей і нашол ше на тєй свєдзєбе, та ше го пїталі, йакє кошнїце у Талыйанскей. А вон гварєл, же тєке, йак і ту. А пїталі ше го, йакі пчoлі? А вон гварєл, же тєкі і пчoлі, йак і ту, альє же крїдла мայу йак лєсoчки.

І так відавач прїнєше ручнїкі, да пoyєден старостом і свєшком. Тєраз начнєє вінчoвац староста лєбо відавач: За сєй дом і за жівущїх ў нем . . . (йак на пїтанках). Хто зна, та прет вінчoваньом вїпїтац одыйанїє брачно, та му трєба тoгу йєвангєлію: Кoгда упо-дoбі сїя царствїє небєсноє челoвіку цару (йак прї пїтанках).

Тéраз достаньу чи йе вечера, чи полудзéнок. Та кет уш ше виби-
ра́йу в мло́ду до винча́нъа, те́ді на́чнье старóста бешедовац. Те́ді
ше́днье под грéду о́нец і мац мло́дей і віда́вач і так ше́стра, брат.
І те́ді старóста: Мал би йа сло́во а́лбо два до мило́сці ва́шей

І віда́вач на то отповéда: Шльебóдно, цо вас Бог нау́чел.

І так чу́йме іш чигатéлей і с писма сйата́го, поччас вечéрі ізиде
мла́ді Тóбіяа во ше́стру сво́йу Са́ру во мiсто опшчойе. І рече йóму Ра-
фа́йіл: Возложіші на фгiмiйу жертáток і возложіші од рiбiйа сёрдец
і печéнь і покурiші храмiну, во ней йáже спiя́шча. І тако́ убо́ йе́ша со-
твори́ мла́ді Тóбіяа по глаго́лу Рафа́йiлову. Йéгда сатана зачу́йе во́нбу
і бiжі во вiчний Йегiпет. І тако́ óба спiя́шча мiрно. Ізиде Рагу́йил ко
ра́бом сво́йим і глаго́ла йим: Ископáйте гроб, да ніктоже о нем вiст. Ашче-
ўтро бiўшойе і погребём йéго. І ўтро стаўші Рагу́йил і рече йедiной
од рабiньи: Іди і ўзри́ през двéри óкно, ашче жiва суть. Ізиде рабiньа
і вiдъа, йáко óба спiя́шча мiрно. Ізиде Рагу́йил гу ра́бом і глаго́ла йим:
Занесiте гроб, да ніктоже о нiм вiст. Тогда́ ізиде Рагу́йил гу Рафа́йилу
і рече тóму, ашче жи́ў йе́ Тóбіяа? І рече Ра́фаїл: Вiм йедива́го Бóга,
йáко жи́ў йест. Ізиде Ра́фаїл гу мла́дому Тобiйóви і рече йéму: Востáни,
брате, iмáші дáлше пýга.

І йéгда стал мла́ді Тóбіяа і сéстра йéго Са́ра і вiдi Рагу́йил, йáко
жiва суть, і возрадова́ сiя зы́ло. І глаго́лал: Вiм, йáко тi йе́й дáни за
мýжа і во́на те́би во жеву́. І аз же сотвори́у брак на четиредесять
дней і пот кльáтвойу, да не ізиде́ши со до́му мойéго, донде́же не совёр-
шит сiя.

І вiдi мла́ді Тобiяа, йáко прiкльа́ йéго тест йéго. І рече ко Ра-
фа́йилу: Брáте Азарiйе! Вóзми отро́ка і два вельблýда і iди во [д]ра́гi
мiдeйскiйа і принеси́ ми срёбра со печáтьми і приведи́ ми йix нá-брак.

І так бо Рафа́йил сотвори́. Одiйде і прибу́ Рафа́йил йедiну ношч
у Мiдi у Гавайiла і принесе́ срёбра со печáтьми і приведе́ йix нá-брак.
І бiст тáмо радост вéлиа.

Так такóжде, прiйáтелю чéснi, пáнье вiдаўче, і мi вам пошльéме
отро́ка і жебiсце собрáли рот своiй і жебiсце прiшли до нáшого, чéсного,
свадзeбно́го до́му на сiйу радост, которáа перебува́ла у до́му Рагу́йило-
вiм. Ту ма́це сло́во і мiлоец ва́шу.

Тéраз і на дáльей мал би йа сло́во льéбо два, кед би ше лубело́
Господу небесному і мiло́сци ва́шей.

Вiда́вач отповéда: Шльебóдно, цо вас Бог нау́чел.

Так чу́йме іш чигатéлей і с писма сйата́го: Ашче лi прéшли чeтiри-
дeсiять днiй бра́ка сéго і стаў мла́ді Тóбіяа і тече гу Рагу́йилу ко
тэсту сво́йёму: Отпустi мiя ко óтцу мойéму і ко матэри́ мойéй, йáже
iшчiслъáйу дней мойiх. Глаго́ла Рагу́йил: Чáдо, ашче лi хошчéши, вóздам

їм віст. І глагола млади Тобііа: Ныт, аз іду ку оццу мойму. І рече йому Рагуїл: Воздам ті шчер мойу во жену твою і воздам ті до полініа мойго: козі, і вельблуді і мелхаго скота і по смерті мойейа воздам ті ұса. І рече ко шчери свойей: Чті свєкроў свойих, йако ўбо су родітелы твоїі. І рече ко младому Тобііові: Воспрімі шчер мойу, йако сєстру свойу. І начал їх благословіті і глаголад їм: Да благословіт вас Господь Бог неба і зємлы, аж же да не умру, донєлі же не буду відыті чада от шчери мойейа і да ўзру сїні сїноў твоїих, да же до четвєртого рода. І глагола младому Тобііові: І жєна твоїа да будєт плодовиа, йако лєза істїннаїа і во странах дому твойего. І да стобят сїні твойейа окрест трапєзі твойейа, йако дрєва маслічнаїа. І начал їх благословіті і глаголад їм: Да благословіт вас Господь Бог неба і зємлы і ангєл божї да пугуїт з вама. І да возвєдет вас здрава сўшча во обїталїшча ваша.

Так такжде, прїятєлю, йак ше во ўрємнєа прїблїжел час Рагуїлові, так ше і вам прїблїжел дзєнь радосці і дзєнь жалосці, вїмага шчер ваша йаг од оцца і мацєрі і от родітелєй свойих благослоў до путешєствїа. І тєраз вєна вам нє мєже наградїц і заплациц вашу лўбоў, хтору сцє йу научовалї од йей марносці. І уш йу облялі слєві. І вєна тєрас йак є пророкком Давїдом опомїна слєва: Божє, очїстї сєрцє мойє і дух праў обїовї во-мны.

І так рєкнє старєста, же вєна тєрас чєрєз мєнє вам дзєкуїє і благодарї, мїлі, лўбі ано мой, хторї сцє мє от першого днєа жївєта мойого охраньовалї і на дєбрє научовалї і од злого варовалї. Йа вам нєшка нє мєжем наградїц аны заплациц оцєвінску лўбоў; кєт сом вас дакєді ўкрїудзєла слєвом, лєбо з дьлом укорєла, опрєсцє мї шїцкі крїудї і вїні і прїмцє одо мнє цїлованїє і то будзє плаца ваша.

І тєраш ше обраца гу мацєрі: Мїла і лўба мамо мойа! хторї сцє надо жну днї і нєцї утрацалї і у слєзах вїховалї; йа вам уж нєшка наградїц і заплациц нє мєжем мацєрїнску лўбоў. Вї думалї, же одо мнє будзєцє мац гу старєсці вїслўгу і лўбоў, а йа нєшка уш од вас отхєдїм; прїмцє одо мнє цїлованїє, то плаца ваша. —

Кєт ше трафі, же жїє дьїдо і баба, та і од нїх ше отпїгуйє: Здраві оставайцє, мойї лўбі дьїду, же сом вас дакєді ўкрїудзєла лєбо ублїжєла слєвом лєбо з дьлом, опрєсцє мї шїцкі крїудї і вїні і полєсцє благослоў от чїстого шєрца на вєрх главі мойейа.

І так ше обраца гу бабі і прєдрєка йей: Здрава оставайцє, бабо мойа, хтора сцє мє на свойих рўках бавєлі і пєстовалї і вєлє рас за мнє одбувалї, цо йа кєру заслужєла. І за то вам дзєкуїєм і благодарєм за вашу вєлєку лўбоў і прїмцє одо мнє цїлованїє, то плаца ваша. —

І предрэка і бра́гом: Здра́ві остава́йце, мілі бра́ца мо́йа, же сом вас в да́шчым у́редзела і ньё послу́хала; прэбача́йце мі на ші́цко. І йа вам ші́цко прэбачу́йем і прі́мце одо́ мнє цілова́ніё, то йак пла́ца ва́ша.

Йак од бачі́кох ше отпі́ту́йе, так і от а́нглох; і так ше отпі́ту́йе і от ніно́х і от шо́ўгро́х і от суше́дох і от сво́йіх пайта́шкох і предрэ́ка гу пайта́шком сво́йім: У йа́кім ме жа́льу віда́це, та́кі і на се́бе очеку́йце. І так зра́ві остава́йце. —

І так старо́ста ше на но́во обра́ці гу отцо́ві і маце́рі і дзеку́йе йім за йі́х благосло́ў, хто́рі поткладáлі верх гла́ві чадом сво́йім і предрэ́ка старо́ста: Прі́мце йі́х од ньё́шка обідво́йа йак за ча́да сво́йо і же́бі с ті́м благосло́вом наступéлі до хра́му бо́жого і же́бі йі́х попровáдзел а́нгел храні́тель і же́бі прі́ступéлі до ста́ну ма́лженско́го і же́бі прі́йáлі шэ́сті сакра́мент ста́ну ма́лженско́го, то йё́ст вінчаньё. І так здра́ві остава́йце, на Бо́га вас оха́бі́а́ме. Ту ма́це сло́во і мі́лоцц ва́шу. —

Тераз віхóдза воз мло́дэй до́му до вінча́нья. Кет прі́ду з вінча́нья до сва́дзельно́го до́му, дзе йё́ мло́ді, те́ді відзе мло́дого о́цэц на прі́кльэ́тні дзвэ́рі і старо́ста кет прі́дзе з мло́дім і з мло́ду пред дзвэ́рі і рэ́кнє до о́ца: Да́й Бо́же до́бре пола́днє.

І о́цэц ўра́ці: Да́й Бо́же.

І на́чнє старо́ста бешэ́ду сво́йу і рэ́че: Ма́л бі йа сло́во а́лбо два, кед бі ше Бо́гу небесно́му лубéло так і мі́лоцці ва́шей.

І о́цэц отпо́ві: Шлё́бóдно, цо вас Бог на́учел.

Так чуйэ́ме іш чітатэ́лей і с пі́сма, кожда́го днѣа ісхо́ждала же́на старо́го Тобі́йу вон із Ні́неві́і варо́шу на го́ру, а́шче бі узр́іла с́іна сво́йёго і возрадо́вала бі ше о нем ві́ло. Йё́діно́жди ізі́де на го́ру і ўзр́і с́іна сво́йёго со путні́ком і мно́жество на́рóда со нím. І прі́тече ко мў́жу сво́йёму і рэ́че йё́му: Гр́йáлет сін наш со путні́ком і со мно́жеством на́рода. То́гда ізі́де і ста́рі Тобі́яа пред дзвэ́рі с́іні сво́йёйа і да́лшей не можа́ше, йа́ко слы́п б́іх. І то́гда рэ́че Рафа́їл ко мла́дому Тобі́йові: Не вісі́ лы, бра́те, йа́ко оста́віл йё́сі о́гца тво́йёго, і шчэ́слѣ́а́ют днєй тво́йіх. І та́ко прі́блі́жша с́яа ко двэ́ром гра́да Ні́неві́і. І та́ко прі́до́ша во обі́талі́шче старо́го Тобі́і і рэ́че мла́ді Тобі́яа: О́че, дэ́рза́й очэ́са. І ў́зем мла́ді Тобі́яа жельч од рíбі́яа і пома́за о́гцу сво́йёму очэ́са і ста́рі Тобі́яа отр́йáсе очэ́са сво́йа і про́зрі і ўзр́і с́іна сво́йёго здра́ва су́шца і напа́де на ві́у йё́го і ці́лова йа́ко здра́ва йё́го прі́я́т. І ўзр́і і неві́сту сво́йу і ўс́яа блага́йа с не́йу і возрадо́ва с́яа ві́ло.

Так та́ко́жде, прі́я́тэ́льу, і ві вьё́шка ві́дзі́це с́іна сво́йёго здра́ва і неві́сту сво́йу і возраду́йце с́яа со ў́сім до́мом сво́йім.

ЛНБ ім. В. Стефаніка

Сву ДШ

ІЗ КНИГОЗБОРУ
ІААРИОНА
СВЕЩІЦЬКОГО

І тэрас вбйду нўка до хїжі млода і млоді, шэднў за-стол. Оцц і мац поставайў ко́ло стóла і вачнўе старóста бешеду свбйў і начнўе вичóвац: Слава Гóсподу Бóгу, же нас Гóспоть Бох пріпровадзел і мї с тїм благослóвом, хтóрі ві нам предложелі, мї путовалі і так ангел бóжі нас і назат пріпровадзел. І тóті младенці, хтóрі нўшка пред намї, йак старóстамї, покладалі віру і лўбоў прет сїятїм крестом, на сїятоїе івангелїе йедно другóму до скончанїя жївóта свбйго. І дай, Гóсподи Бóже, жебі вóві бўді во пєрвїх Бóгу небеснóму на чесц і славу, óтцом і ма́цером на потїху і на радосц. І мї то добре знáме і каждóму то познáто, же от стáну малженскóго на тїм швєце льєпшє нўет, а вельо расше трафі, же го і чєшше нўет. Алье хто до кóнца претершїві, той спáсен йєст. І да йїх Бог благослóві, йак благослóвіл Аўраáма во Сáру, Ісаáка з Ревэку і Йакóва з Рахїль. І жебі Гóспоть Бох утвєрдзел мєджі нўма лўбоў, йаг утвєрдзел мєджі двáнац апостолáмї, і жебі йїм Бох претставел ангєла хранїтєльа во ўсїа днї і нóшчї до скончанїя жївóта йїх. І жебі Гóспоть Бог небєснї од нўх шмерц оддальєл і жївóта йїм предлóжел і ўсїа благáйа. І так за ўсїх нас, хтóрі сме собранї у тїм чєспїм дóму, мїр, лўбоў, здравїе і долгоденствїе і по скончанїю жївóта нашого, йаг йїм, так і нам жєлам царствїе небеснóїе задóбїц і так Бóже дай здравє.

І так вєжнў фльáшку і старóста заздраўка на млатшóго старóсту, млагшї старóста на óца, óцц на ма́цер, мац на старшў свáшку, старша свáшка на млатшў, млатша свáшка на-млодого, а млоді заздраўка на млоду і так прїдзе ваш старшóму старостóві дó-рук. І вєцка старóста стáнє і ўлáнї млоду за рўку і прїда йў йак швєкрóві і гвáрі йей: Од нўшка тó цї óцц і то цї од нўшка мац; і побóчкай. І старóста гутóрі гу отцóві і ма́цєрі: Возрадўйце ше ó-нўей, йак ше возрадóвал і старї Тобїя, кєт увїдзел невїстку свбйў, і воспрїмце йў, йáко шчєр свбйў. — І так су отпушчєні млодїята спóза стóла і так ше вєцка провáдзї свáдзба весєло. — Тєраз млоду свáшкї вєжнў і одвєду йў зачєпїц, (фáтьол полóжїц). І пóсле тóго вєцка бїва вáшар, альє то нє ўшáдзє бїва; пóсле вáшара вєцка млода їдзе во свáшкáмї і бóчка шїцок рот свáдэбнї.

Пóсле пополáднў о трї гóдзїн прїхóдзэ з вїдавáчом прїданцї: óцц, мац і блїскї рот. І вїдзе старóста на дзвєрі і прївїта ше з вїдавáчом. І вїдавач рєкнўе: Мал бї йа слóво албо два до мїлостї вашей, кєд бї ше Бóгу небеснóму лўбєло, так і мїлосцї вашей.

І на то старóста отпóві: Шлєбóдно, цо вас Бог наўчєл.

І начнўе вїдавач бешеду свбйў:

Кóгда Ієус прохóждáше од Йєрусалїма во Йєрїхон і мнєжєство

народа со-нім і учениці його. Йѣгда прібліжі сѣа ко Йерихону, ізѣде нарот во срѣтѣніѣ його і ныкі чоловік, іменем Захей, і сей бі рат видѣті Ісуса і не можаше од множество народа рати, йако мал бѣх возвратом. І възлизал сѣа на йагодішчину і узрел його Ісус і рече йѣму: Захейѣ, пошчи сѣа із древа сѣго, йаже днес ми подобаѣет біті во твоѣм дому. І сніде Захей і прійат Ісуса усѣрдно і бѣст тамо радост веліа. Так такожде, прійателю, ви йаг нам обещаі отрѣка до нашого чѣсного дому і ми зобрати рот свой і прішли сме до вашого чѣсного свадзѣбного дому на сѣю радост, котораѣа перебувала у дому Захейовім. —

На то старѣста отповѣда:

Дог ми нашо путованьѣ спутовали і ў нашім дому ше законі прѣменьѣлі і чи ви будзѣце под нашо законі повинні?

І на то ше видавач пита: Йаки?

І старѣста му отповѣда: Же ту ше по двѣйо лапаѣу, танцуѣу і круца ше і мішаѣу віно с пальѣнку, а годно бі ше і таке трафіц, йак по ше уж і рас трафѣло, же йѣден на свадзбі бул, пальѣнку піл, та ше ѡпія; так ше смѣял і надѣрал, чо і другому покоѣа не-дал. Так бі ше годно і ту трафіц.

І на то ше видавач обраці на пріданцох, йак на своѣо друштво і пита ше йіх: Чи буду повинні пот такі законі, йаки ту старѣста бешедуйѣ?

І вони отповѣдаѣу, же буду. І так почньу ухѣдзѣц нѣка і млѣді лобѣчка ѡцца і маѣер, а млѣда каждѣго; і на то йѣй шпѣваѣу сваішкі:

Шльїдом, родвіно, шльїдом,
за своѣім льѣбім чадом...

І тѣраз так начьу чи вечѣрац, чи полудньовац, йак ше трафі. — Кѣт ше одбѣраѣу пріданці дому і на то видавач ше от старѣсті отпѣтуйѣ: Кѣгда Іліа замкнул небо (йак прі пітанках).

Зап. від довголітнього старости Василя Джюджара 31. VII — 2. VIII, 1897 р.

II.

Йак дѣрѣжа прїдзе по стѣршу сваішку, справі красну заставу: червені хусткі, білі хустѣчки, зйазана застава. Вежьѣ дѣрѣжа до рѣкох заставу. Сваішка вежьѣ свой дар до рѣкох, шгїрі колачі, сваішчин пѣрток красні, червені. Ідзе дѣрѣжа на прѣдок вѣс красну обљѣчену заставу. Сваішка нѣше своѣо дарі. Кѣт поїду до свадзѣбного дому, дѣрѣжа полѣжі за-стол заставу. Сваішка ше уклѣні свадзѣбному ѡцові і маѣері, прїда йім свой дар. Обљѣче млѣдого до його шмаѣтох, кѣд уж сце пойсц до прїшагі. Шѣдньу фрїштѣковац

стáрша свáшка і мláтша, стáрші дрúжба і мláтші і млоді і штíрi дрúшкі. Кéт по фрiштiк, вéдзе стáрша свáшка домáтýна óца, домáшнý мацeр і йiх родáиу до хiжi пошéдац: Так тэраз одбeрeмe од вас сiна во свóйу мláду до прiшáгi“. Шéднeф óтeц і мац, шé-стра, кúмi і йiх рот, стáнeф прeд нiх стáрші старóста, отпiта од нiх сiна, áбi го лáскaво óгнyстiлi по дýвiцy, по йóго мláду. Так тeрас óтeц і мáтi: „Мi пoйдзeмe в вáшiм сiном до пyтeшэствiя. Дáйцe мy вaш блáгoслóў“. Тeрас стáрша свáшка вéжнeф до рúкох рúчнiк, йéдeн кóлaч, пoл лýгрi пaльéчкi, і пóчнeф шпiвaц:

1.

Кéдi шe вaш пáннi млоді по мiльéчкy свóйу збeрaл,
 Свóму óцy і мацeрi до нoг шe клáнaл.
 Клáнaй шe мi, сiнoчкy мoй, вeрa мi мaш зaч,
 Вiхoвáлa сoм цe, йáкo ўлáснa мац.
 Вiбeрáй шe, сiнy, ў шчaслiвy гoдзiнy,
 Жéбiш нeф пoтрáцeл, тy свóйу дрúжiнy,
 Бo кeд йy пoтрáцiш, мiлeй шe yтрáцiш.
 Дaй нaм, Бóжe, дaй нaм, дaй нaм, Бóжe, шчeсцe,
 Дo мláдeй нeфeсцe дaй нaм, Бóжe, шчeсцe.
 A кéдi нaш пáннi млоді нa кóчi шéдaл,
 Свóйeй мláдeй дрúжiнi тaк зaпoвeдaл:
 A вi, мóя дрúжбiнóчкo, дoбрe шe мáйцe,
 Свóйo ўрáнi кóнi твáрдo трiмáйцe.

2.

Пáнoвe свaтóвe, пoмáлe штрeльáйцe,
 Бo Кeрэстур слáўнi, тa гo нeф зaпáльцe;
 Кeд гo зaпáльцe, тa млоду стpацiцe.
 Стúпaй, кóньy, стúпaй, пoмaлýчкi нá мoст,
 Óздa мi дoйдзeмe гy млодóму нá-нoц.
 A кeд нeф дoйдзeмe, тo лeм дoльeжeмe,
 Ишчe мi прi млодiм нoцóвaц бyдзeмe.
 Пáнoвe пiшнi бyццe, кoнiчкi сéбe кyпцe,
 Бo мi yш пoйдзeмe прeс пiсoк і прeс кaмéньa,
 Кoчi нaм бýдy дýркaц, a oстрoжéчкi чeркaц.

Тэраз мац свaдэвнa вiйдзe нa прéдок нa кaпýру і пoшвéцi вóдoм шiцкy свáдэбy; мýзiкa шe ўрáцi до хiжi нáзaд, a старóста і свáшкi і дрúжбoвe, млоді, дрúшкi пóйдy до млодeй двóрa. Пoйдзe дрúжба нa прéдок до хiжi, чi сy гoтóвi. Вiдáвaч oтпóвe, жe сy гoтóвi, тaк нaс рáдо

дочекáйу, йак своїх прійáтельох і йак своїх наймíлших гóсцох. Стáрші старóста стáньє на прéдок ту двéром, млáтші старóста стáньє ту ньóму, етáрша свáшка дóраа ту нým, млóді стáньє з дружбáми, з дрúшками за нých; вiпiгуйє старóста свóйо ствáри, йаг бi мóгли войсц до хiжi.

Одвiтуйє вiдавач, же йiх прiму, áльє бес свáшки ньє мóжу, док етáрша свáшка ньє прeдлóжi прeд нých олдóмаш. Стáрша свáшка ше йiм уклóннi i прiдa йiм свóй óлдoмаш. Так вóйду шiцкi свóйо дрúштвo до прeдньєй хiжi. Вiдавач йiх прiвiтa i посáдi йiх, жéбi пошeдáлi: Стaрoстóвe вá-стол, свáшки двa на кáрсцeльi, млóдi з дружбáми на дрúгi бoк на кáрсцeльi.

Пiтa ше старóста вiдавáчовi, чi млóдa уш готóвa. Вiдзe вiдавач вóнка с хiжi, пóйдзe до дрúгeй хiжi ту млóдeй, чi вóнa пóвe, же йє уш готóвa. Кeд млóдa пóвe, же йєст зготoвeнa, тeдi вiдавач пóйдзe ту старóстoм нáзaд до хiжi, же уж млóдa готóвa. Стáрша свáшка вiдзe с хiжi вóнка, пóйдзe ту млóдeй, уклóннi ше йєй. Вóлa йєдну дрúшку, жéбi прiшлa до хiжi прeд млóдoгo, дa вiпiтa од ньóгo хúсткy, бo млóдi прiньєс тóту хúсткy нáзaд млóдeй, с кóтру бýлa тóтa млóдa йóму заручeнa, же му бýдзe нa-ўшe йóгo мiлa. Прiдзe свáшка нáзaд до хiжi, дрúшка за ньy i стáньє прeд млóдoгo i пiтa хúсткy. Свáшка рoскáжe, жéбi млóдi дaл хúсткy. Млóдi рoскáпчa свóйу рeкльy, прiдa дрúшкi хúсткy. Дрúшка oдньєшe хúсткy, прiдa нáзaд млóдeй. Млóдa прiдa свóйєй мaцeрi, a мaц прiньєшe тáкoй дрúгу хúсткy мáлу нa глáву. Млóдa йy пoсклaдa, пoлóжi йєдeн бiлi тáньєр i крáсну злáту покрeйткy, штiрi пaнтльiкi нa покрeйткi прiшiтi, тo бýдзe прiдáтe вiдавáчовi. Тeрaс пóчньє стáршi старóста кóньчiц свóйу мoлiтвy длýгo i длýгo. Свáшки oбiдвa i млóдi i дрúжбoвe ньiч ньє гутóрйa, льєм шeдзa. Кeд вiкóнчi старóста свóйу бeшeдy, вiдавач стáньє oт стóлa, мóдльi старóстy, же iшчe рaс пóйдзe oпáтрiц, чi млóдa нaйєцe готóвa. Млóдa му укáжe нa бiлiм тáньєрy хúсткy i покрeйткy, же йє уж готóвa. Вiдавач пóйдзe прeт старóстy старшóгo, прáвe тaк пóвe: Нaйєцe сy дoшвeдoчeнo готóвi. Пóшльє гo старóста пo свóйєй бeшeдi, жéбi прiньєсoл швeдóчбy, же сy готóвi. Пóйдзe вiдавач нáзaд до хiжi ту млóдeй, прiдa млóдa вiдавáчовi тáньєр с покрeйткy i хúсткy вiдавáчовi дo рúкoх. Вiдавач ше уклóннi млóдeй, же oдньєшe млóдóму дo хiжi злáту покрeйткy i хúсткy, дa бýдзe увeрeнi, же млóдa готóвa дo прiшáгi. Oдньєшe вiдавач прeт старóстy тáньєр, покрeйткy; уклóннi ше пáну старoстóвi i тaк пóвe: Прiйáтeльy чeснi, пaн старóста, тy тoт льiтóрос, кóтрi сцe зaктeвáлi.

Стáршi старóста ше уклóннi, тaк му oтпóвe: Прiйáтeльy чeснi, пaн вiдавач! Ньє льєм льiтóрос зaктeвáмe, áльє i гoлубцy.

Вiдавач oтпóвe: Ей прiйáтeльy, чeснi пaн старóста! Вi мньє ньє

новѣдлі, же нѣ сѣце сам лытѡрос златі, же ві сѣце і лытѡрос і голубіцу. Їа то вам нѣ мѡжем тѣрас шіцко нѡраз урѡбіц.

Пан старѡста заш пѡве відавачѡві: Мі, прійатѣльу чѣсні, пан відавач, прімѣме лытѡрос златі, альѣ кѣд будзѣце такі дѡбрі, да нам і голубіцу пріправіце.

Відавач пѡйдзе поглядѣца голубіцу, альѣ пѣрше трѣба заплаціц златі лытѡрос. Млѡді станѣ с карсѣлья і дружѡбѡве, а гу млѡдѡму пѡйдзе старша свѡшка стануц. Млѡді вѣжнѣ златі пенѣжі с кішѣнаві, же будзе плаціц свѡйѣй млѡдей лытѡрос. Свѡшка старша вѣжнѣ с танѣра до рѣкох покрѣйтку і хѣстку, а млѡді полѡжі до танѣра пенѣжі: штірі льѣбо пѣйц форінті. Відавач тріма танѣр у свѡйіх рѣкох, док свѡшка пріправі млѡдѡму злату покрѣйтку на праві бок на рѣкљу, а хѣстку свѡшка посклада, полѡжі нѡзад на танѣр на пенѣжі. Відавач прілапі с праву рѣку хѣстку, бо пот хѣстку на танѣру пенѣжі. Нѣше прідац млѡдей, бо то йѣй пѣрші пенѣжі од йѣй млѡдѡго товѡрша. Млѡда роскѡпча свѡйу рѣкљу, пріме тѡті пенѣжі гу сѣбе нѣ до рѣкох, льѣм гу свѡйім пѣршѡм, абі йѣй бѣлі на серѣнчу. Пѡйдзе в нѣма і до прішагі. Відавач ше ўраці нѡзад од млѡдей, пѡйдзе гу старѡстом до хіжі: Прійатѣльу чѣсні, пан відавач! — так гвѡрі старѡстѡві пан старѡста; нѣ мѡжем йа голубіцу найсц.

Обраці ше старѡста старші на млѡдѡго і заш так мѡдлы пѡна відавача, жѣбі поглядѣдал бар йѣдну голубіцу.

Відавач отповѣда, же нѣ мѡже улапіц голубіцу, бо уж дзень.

Отповѣда пан старѡста, же гѡч йѡку, льѣм най прівѣдзе до хіжі.

Уклѡнѡі ше пан відавач старѡстѡві і так гвѡрі: Прійатѣльу, уж йа льѣхко ўлапім голубіцу, кѣт гѡч йѡку трѣба. Пѡйдзе відавач гу дрѡшком до хіжі, дрѡшкі стѡйѡ кѡло млѡдей. Відавач ше пѣта дрѡшком: Хтѡра сѣе найстарша дрѡшка по млѡдім?

Найстарша дрѡшка ше ўлапі відавачѡві за рѣку; одвѣдзе йу відавач до хіжі прѣт пѡна старѡсту. Заш поставѡйу шіцкі гѡре, бо пан старѡста гутѡрі, же то нѣ тѡта голубіца, по кѡтру мі прішли, бо то льѣм дрѡшка. Альѣ пан старѡста так повѣда, же йу вѣжнѣ сѣбе за голубіцу. І с тім дрѡшка ѡбраці ше старѡстѡві старшѡму пѡпод рѣку і пѡйдзе вѡнка с хіжі.

Старѡста старші отповѣда відавачѡві: Пан відавач! йа уж задовѡльні, бо йа уж мам голубіцу. Йа йу льѡбім, бо то млѡда голубіца, а йа старі, йак бі йа йу нѣ льѡбѡл? Альѣ і мой пѡйташ, млѡтші старѡста йѣму уж нѣ право і вѡн бі сѣл таку млѡду голубіцу.

А млѡтші старѡста таѡкой гутѡрі, же і вѡн бі сѣл таку істу голубіцу.

Пан відавач отповѣда: Йай, прійатѣльу! йа то нѣ мѡжем так

вельо голубіці наліпац, бо то уж дзень. Чом ві мі нѣ даці на знацье, док бул мрак, да сом сэбе пріготавел!

Млътші староста мольбі пана відавача, лъем най му пятрі таку голубіцу, йак старші староста ма, бо нѣ пойдзе бес голубіці аны млътші староста на свѣзбу.

Збѣре ше відавач смўтно, же вон то нѣ мўже, альѣ ішче раз бўдзе пробўзац улапіц. Пойдзе пан відавач знўва до хіжі гу млодей і прівѣдзе млътшу друшку, то йѣст по млодей. Кѣт прівѣдзе відавач друшку до хіжі, ваш станьу шіцкі гўре с карцѣльох. Старші староста нѣ лапа друшку за рўку, бо вон свўйу друшку уш пўшчел, альѣ млътші староста улапі друшку за праву рўку, а старші староста так отповѣда пан відавачўві: Прійатѣльу чѣсні, пан відавач! Мі двўме уж задовўльні вос тіма млътїма голубіцамі. Мі йїх барз лўбїме. Нѣ знўме, чї вўні нас лўбїѣа. А друшка нїч нѣ гутўрі, лъем ше вікрўці млътшўму старостўві пўпод рўку і пойдзе с хіжі вўнка. А старші староста на трѣці рас пўчнѣ умўдльец пана відавача, абї бул такі мїлостїві, жебї прівѣдол голубіцу і панўві млодўму, альѣ нѣ таку голубіцу, йак тўгі два бўлі прівѣдѣні дльа старостох, жебї ше дакус одлучѣла трѣца голубіца, жебї познўлі і на браку, же то йѣ тўго права голубіца, дльа кўтрѣй мї ше трудзїме. Пан відавач отповѣда, же вон аны нѣ мўже вѣцѣй голубіці улапіц. Обїдвўме старостўве пўчнѣ умўдльац пана відавача, абї бул такі ласкўві, абї упўтрел ішче йѣдну голубіцу. Пан відавач їдзе до другѣй хіжі по праву істїну голубіцу, а ў кўхнї стўї йѣдна бўба, обльѣчѣна чўдом за млоду. Улапі пана відавача за рўку, абї йу попровадзел до хіжі за голубіцу. Пан відавач вѣкнѣ тўгу бўбу за праву рўку, одвѣдзе йу прет пана старосту, абї йу прїїал за голубіцу тўму млодўму. Станьѣ млоді і дружбўве і свўшкі, пўчнѣ шмѣѣац ше, же нѣ снў таку голубіцу. Пўшчї пан відавач стару бўбу: Пўшла до свўйѣй робўгі! Тўга бўба то бўла йак паны кухўрка, кўтра готўѣла за тўго друштво, цў в млодім прїшлі, фрїштїк. Зобльѣкла ше тўга бўба, бўла знўва паны кухўрка. А пан відавач пўшол до хіжі гу млодей, уклўнѣл ше йѣй, ўлапел йу за праву руку, пїтал ше йѣй, чї пойдзе до хіжі гу свўйўму млодўму. На то млода цїхо отповѣда, же пойдзе. Одвѣдзе пан відавач весѣло млоду до хіжі і пїга ше пан старосту: Чї то істїно тўга голубіца? бо йѣ інак обльѣчѣна йак друшкі, бо млода у бїлїх сўкнўох, вѣнѣц на глўві, гадвўбна хустўчка у рўкі.

Пан староста тѣді отпўве: Прійатѣльу чѣсні, пан відавач! То йѣ тўга права голубіца, пре кўтру мї ше трудзїме.

Вїдавач улапі за рўку млодўго, а старші староста трїма за праву рўку млоду. Пїга ше старші староста млодей по йѣй імену: Маш тї шльѣбўдну вўльу за тўго млодѣнца цўйсц? Нѣ обѣцўла шї ше другўму?

Млода ціхо отповѣда, же ше нѣ обецала другому млодому, лѣм свойому, с кóтрим сце пойсц до прішагі.

А пан відавач тріма млодого за рúку і так ше го піта по його імéну: Чи вон ше нѣ обецал дрúгей млодей, чи вон пойдзе зос тóту сво́йу млоду от сво́ей дзéки до прішагі? Млоді на то отповѣ прет свашкáмі, пред дружбáмі гласно, же вон нѣ сце дрúгу, лѣм сво́йу млоду. Улапі млоді сво́йу млоду за праву рúку, стóйа прі стóльє, старóста йім роскаже, жéбі ше вікруцэлі трі раз доокóла. Пóчнѣ ше млоді зо сво́йу млоду кру́ціц доокóла прі стóльє, а старóста старші і пан відавач так віпóмнѣй: Вох сочета́йѣ, челóвік да не разлуча́йѣ. Трі рас так віповѣда старóста і відавач. А ў кúхнѣ дзвэ́рі за́пру, а позберáйу старі гáрчкі і мѣскі, лупáйу до дзвэ́рох, áбі славілі пѣрві раз млодого і млоду. Пóтом пошеда́йу за-стол, пѣрше млода, а вец млоді, на дрúгі бок старші старóста шéднѣ гу сáмей млодей, гу старшóму старостóві шéднѣ млáтші старóста, гу млодóму шéднѣ старша свáшка, а вец шéднѣ млáтша свáшка і відавач. Пан відавач отповѣда: Ну, пріятéльу чéсні, пан старóста, слáва Бóгу, уж сме тэраз зо шцúкім готóві.

Стáрші старóста отповѣда: Пріятéльу чéсні, пан відавач! Нѣ готóвісме ішче! Тэраз мнѣ пáны млода гутóрела, же ішче вóна зготóвела оды́яніѣ бра́чне. Алѣ млода ныч нѣ гутóрі, лѣм такі сóкаш, же старші старóста так гутóрел, же му млода гутóрела, же зготóвела оды́яніѣ бра́чне, то йѣст ручнѣкі, жéбі сце ше, пан відавач, ішче потрудзéлі, бо тóта голубѣца, то йѣст йак нáша пáны млода, бо вóна уж нáша, кед мэдзі нáмі шéдзі. А пан відавач на то отповѣда: Чом же вóна нам нѣ повédла, кед до тэраз ўше нáша бóла.

А старші старóста на то отповѣда відавачóві: Кед нáша голубѣца нѣ скóро лѣгáла, а ў час рáно ўстанóла, áбі лѣм за нас оды́яніѣ бра́чне пріготóвела.

Стáнѣ пан відавач от стóла, пойдзе до дрúгей хіжі, там млодей мац чéка з ручнѣкáмі. Пріда відавачóві штíрі ручнѣкі, áбі йіх óднѣс пред йей дзѣўку, то йѣст прет панѣ млоду і прет старóсту, áбі йіх предлóжел нá-стол. Вéжнѣ пан відавач штíрі ручнѣкі на сво́йу праву рúку, пойдзе прет старóсту до хіжі, уклóны ше му і так пóве: Пріятéльу чéсні. На́сцек дóбре гутóріце, же вóна уж вáша пáнѣ млода, же вам тáку лáску зробéла, же нѣ за нас, алѣ за вас, то йѣст, йак за свадзéбні род пріготóвела оды́яніѣ бра́чне.

Стáнѣ пан старóста старші і млáтші, стáнѣ свáшкі і дружбóве, а млода і млоді шéдза за стóлом; а пан старóста старші вéжнѣ тóті штíрі ручнѣкі до сво́йіх рúкох, охáбі два прет сóбу на стóльє, а два пріда пан відавачóві, жéбі йіх порúчел свáшком. Стáрша свáшка вéжнѣ два ручнѣкі до рúкох, йѣден охáбі сéбе, а йѣден да млáтшей свáшкі.

Тэрас перше старші староста положі на праве пляцо на лыві бок ручнык вйаже. Так і млатші староста оправі на себе ручнык, йак старші староста оправел. І свашкі так опраўйя ручныкі на себе, йак і старостове, абі ше пэзналі от шіцкей свадзобі, же су на свадзбе. І так пріньеше пан відавач пред млоду і пред млодого на-стол пальёнкі і віна, же буду піц олдóмаш. А тóта фляшка, кóтру свашка пріньесла от свадзёбно́го лóму, б́ула прідана відавачóві до рúкох. Ужал пан відавач од млодей олдóмаш, пресіпал кус до тей фляшкі, кóтру свашка пріньесла, кед ухóдзёлі перше до хікі в йёдвей до д́ругей фляшкі пальёнку кúшчк прельывал і так гутóрел: Бох сочета́йце, человек не разлуча́йце. Тóта фляшка свашчына тэрас сто́йі на сто́льце, а в геўтей пальёнкі п́йу, цо млодей олдóмаш. Пёрше староста в́нчóвал, а пóтом відавач в́нчóвал, а пóтом млоді піл і млода; пóтом млатші староста і свашкі. Посла́ні д́ружба́х с хікі до д́ругей хікі, дзе б́улі д́рушкі. Д́рушкі уж ма́йу ручныкі на себе на п́асу у́йязані, а д́ружбóве, старші д́ружба і млатші, ма́йу ручныкі так по́йязані, йак старостове і свашкі; альце н́е та́кі ручныкі, йак ма́йу старостове і свашкі, бо д́ружбóве ма́йу червёні ручныкі от свадзёбней мацэ́рі н́е по́йязані, альце зош́ігі пот назúху; а тэраз й́ім млодей мац ішче ваш пр́ішйце червёні ручныкі ќріжом на геўті, абі ше пэзналі, же су д́ружбóве; за то ма́йу д́ружбóве по два червёні ручныкі, же вóні б́уду слúжц ш́іцку свадзбу. А млода в млодім ішче ш́едзі ва сто́лом у хікі. Прі млодей ш́едза ва сто́лом старостове, а прі млодо́му ш́едза ва сто́лом свашкі. А відавач відзе с хікі, повóла трох хлопох млат́іх, абі пр́ішлі до хікі, йак за швёткох і в́іпítалі млоду на свóйо шведóмство от п́ана старóсту, абі йу п́устел зос хікі до д́ругей хікі зо свóйім млодім гу д́рушком і гу д́ружба́м. Там б́удзе млода в н́іма ф́ршткóвац. Старші пан староста відзе спóза сто́ла од млодей гу т́ім тром хлопом і п́іта ше й́іх, ч́і б́уду вóні д́обрі ва тóту голуб́іцу, то й́ест йак за млоду. Кед йу б́удзе трéба ўжац от óца і од мацэ́рі, да пóйдзе зо свóйім млодім до пр́іш́агі, ч́і н́е б́удзе дайка х́іба, кед вам млоду с пóза сто́ла отпúшч́ім. Тóгі трóме хлоп́і ше под́язу́йу, же става́йу д́обрі ва млоду. Поздраўка на н́ых пан староста, да й́ім олдóмаш і так й́ім пóве д́ля ш́м́уху: уш сце потп́ісані. Тэраз вам отпúшч́ім млоду.

Ста́чы свашкі од млодо́го, а млоді відзе зо свóйу млоду зпóза сто́ла і пóйду до д́ругей хікі, там й́ім стол зготóвёні, абі пошед́алі, б́уду ф́ршткóвац. Млоді ш́едньце, гу н́óму д́ружбóве. Млода ш́едньце ва-стол, гу млодей пошед́а́йу д́рушкі. Пр́ідзе гу н́ым й́една жéньска, та й́ім в́іслугу́йце. А у геўтей хікі старостове і свашкі і пан відавач пр́і й́еднім сто́льце. Пр́ідзе й́еден млат́і хлоп, там й́ім в́іслугу́йце. Пр́іньешу й́ім п́а-пр́ігаш, канусту, віно; одб́улі ф́рштк, пр́ідзе старші д́ружба прет п́ана старóсту, так му пóве пан староста: Ма́ме дэ́сец год́зні. Пан староста

роскаже відавачові, жéбі прішол оцец, мац і шіцка родзіна до хіжі. Пэрше шэднѣ відавач, вец шэднѣ оцец млóдей, мац млóдей, шэстрé і так жéньскі, шіцка родзіна. Прівэдзе свáшка млóду і млóдого, поставі йіх прет сэбе стац. Свáшка вэжнѣ свой кóлач і пальѣнку і тот рúчнык, кóтрі рáно прівѣсла. Стáрші старóста напрэдзі нých стóйі, обраці ше на свáшку і пíta ше стáршей свáшкі: Чісце уж, пáвы свáшко, во шіцкім готóві? Отпóве свáшка, же готóві. Мам свой рúчнык і кóлач і пальѣнку прі сэбе. Млóді і млóда пред вáмі прететавéні. Тэдi ше навад обраці пан старóста пред відавáча і прет óца і мацэр: Но, прійатéлы чéсні, тэраз старóста по свóйім обічáйу отпíta млóду од óца, од мацэрі; і так йім гвáрі, панóві відавачові: Прійатéлбу чéсні і ві óтче і мáтко! Бúцце тáкі задовóльні, же вáша двіўка, а вáша пáвы млóда нѣ мóже ше сáма од вас отпítaц, бо йѣ ў вéлькім жáльу. Бúцце задовóльні с тім, же йа йу од вас отпítaм.

А млóда стóйі за пан старóсту і стáрша свáшка прі вѣй. Млóда плаче глáсно, док йу старóста віпітúйѣ. Кэт старóста престáнѣ бешэдóвац, пóйдзе млóда прет пáна відавáча, стáнѣ, та йу поблагослóві. А вéцка кльéкнѣ прет свóго óца. Оцец йу поблагослóві. Вец кльéкнѣ млóда пред мацэр; кэд мац двіўку благослóві, тэдi стáрша свáшка пóчнѣ шпíвац; а млóда от свóйіх шэстрох ше отпítуйѣ; тэрас свáшка так віпоміна:

1.

Благослоў, мáтко, пэру,
Бо йу уж от це бэру;
Благослоў обідвóйю,
Ша уш су чáда твóйю.

2.

А прет Тімка два дубі,
Шэдза нá нých голубі:
Уж голубі згуркотáлы,
Уж Ганьічку віпітáлы.
Мац йóго відзе: Пе, пе, пе!
Дзе мi Ганьічку ведзэце?
Нѣ дальѣко ту цэста,
До Тімка вѣвэста.

Пісня 2 зап. в вересни, 1897, від Юлі Левенської в Коцурі.

Тэрас свáшка престáнѣ шпíвац, бо стáрші старóста двэкуйѣ і блáгодáрі млóдей оцóві і мацэрі, да бúду здúаві, шчасліві, же нам тáку

красну паны млоду отховали. І запітуйе їх, відавача, оца і мацер і шіцку родзіну, абі ше совокуплі і дочекалі, док по ных прідзе пан дружба і пріведзе їх до свадзэбнаго дому на прідані, то йест йак на вечэру. А тэрас пачнзе старша свашка шпівац і будзе шпівац, док ше млода нзе отпіта і нзе одбере от шіцкей свойей родзіні, от свойіх пайташох і от пайташкох. Тэрас так свашка зашпіва:

1.

Смўтна і жалосна каждей двіўкі служба,
 Бо мі йу вівёше на трі рас пан дружба.
 На першім заводзе ляду малывану,
 На другім заводзе псцель ціфровану,
 На трэцім заводзе млоду за ручочку:
 Так то віплацуйе кажда мац дзівочку.

Тэраз млода войдзе до кўхні, а свашка зашпіва:

2.

Віа Йулка веночок,
 Жельёней лўці сердэчок.
 Йак вона го вівіла,
 Долу стóлом го пушчела.
 Ўрац ше, Йўлко, на дзвэрі,
 Подзэкуй оцові, мацэрі.
 Вэра йа ше нзе ўрацім,
 Бо йа од жальу нзе мóжем,
 А прет слізамі нзе відзім.
 Ўрац ше, Йўлко, на дзвэрі,
 Подзэкуй оцові, мацэрі.
 Вэра йа ше нзе ўрацім,
 Бо йа од жальу нзе мóжем,
 А прет слізамі нзе відзім.

3.

Вібівай, мамóчко, вос сцэні клыночкі,
 Дзе Йўлка вшала жельёні веночкі.
 Вшала, вшала, ўж вэцей нзе будзе:
 Йулковей мацэрі вэлькі то жаль будзе.
 Апочко, мамóчко, йаг вам нзема жаль буц?
 Віховалісцэ ме, нзе будзем вам рóбіц.
 Віховалісцэ ме йак білу леліў,

Тэрас ме одведу с цалу компанію.
 Прынцэс мі мой мілі лытброс жельфні,
 Жэбім ше збірала од оца, мацэрі.
 Жельфні лытброс на смўгно мі вірос!
 Жельфні лытброс вон ваш квітнуц будзе,
 А йа ныгда вэцей дзівочка нэ будзем.

Тэрас млода пойдзе гу свойім дзўком, а свашка йей так зашпіва:

4.

Оставайце здраві, мойо мілі маткі,
 Бо йа уж нэ прїдзем мэдві вас на прагкі.
 Пайташочкі мойо! помошце мі плакац,
 Мой жельфні вэнок помошце мі лапац.
 Патрі, Йўлко, патрі, керестўрскей цэркві,
 Ту ці ше прэмэньні твой пэрсець стрібэрні.

Тэрас кет пойду до цэркві, млода пойдзе стануц на свойо мэсто, дзе дзўкі ставайу, а млоді пойдзе во старостамі на прэдок, пред олтар, а на стрет цэркві стол; там однёше старша свашка прет стол, положі добу на камень ручнык; тэрас прїдзе млода, свашка йу одведзе пред олтар і посадзі йу кльёчац, а сїашчэньнык прїдзе гу млодей, положі йей на главу рўку і с кнїшкі чїта над вїма. А млода з млодім кльёча двойо. Тэрас станьэ млоді і млода, свашка йїх прїведзе на тот рўчнык стац гу млодому, лыві бок станьэ млода, на стóлы два швїчкі гóрїа, пред нїма стóйї сїашчэньнык у червэні шматї облёчэні, чїта с кнїшкі. Вец ше обраці гу млодому і гу млодей, познїма йїм персецьні зос правїх рўкох і положі на-стол прет себе там, дзе швїчкі гóрїа. Обраці ше пред млоду і пред млодого сїашчэньнык і нїга ше перше млодому: Чї маш ті шлєбóдну вóльу тóту дывїцу себе за жэну ўжац? А млоді цїхо отпóве, же ма вóльу. Пїга ше го сїашчэньнык, чї ше нэ обецал другей? Млоді отпóве, же нэ. Так вэцка обраці ше сїашчэньнык гу млодей і нїга ше йей: Чї ма шлєбóдну вóльу тóго младэнца за мўжа себе ўжац? Млода отпóве, же ма вóльу і же ше нэ обецала другому. Обраці ше сїашчэньнык гу стóлу, і чїта вэтьку молїтву, а млода і млоді стóйа на ручныку за сїашчэньныком. Вэжнэ сїашчэньнык персецьні, обраці ше гу млодей і гу млодому, та йїх вїномнэ по мэну обїдвóйо і так йїм гварї, перше млодому: Обручайэ сїа раб бóжїй воз рабóм божїм... і з руку с персецьном му по тварї і положі млодому пэрсець на патьец. Так їсто і млодей: Обручайэ сьа раба бóжїа воз рабóм бóжїм... і так млодей положі пэрсець на пальец. Вец дзїяк шпїва і чїта; вец сїашчэньнык йевангелїю чїта; сїашчэньнык вэжнэ гу себе млодого і млоду,

положа пальці на йєвангелію, прет сйашчєньком прішагаю. Обраца ше, пойдю стауц на ручнік, млоді і млода. Сйашчєньк вєжнє два вєнци, йєден полжі млодому на главу, а йєден млодєй. Вєц чїта ішчє раз мольгву. Заш ше обраці сйашчєньк гу млодому, та му звєфє вєнєц в главі. А так вєц пойдзе гу млодєй, звєфє млодєй вєнєц в главі; а свашка пойдзе, вєла млатноґо дрўжбу, пойдю гу млодєй; роскаже свашка дрўжбєві, абї йєй рєсплєт ўласі. Дрўжба вєжнє пантльїку, полжі сєбє на рєкльу, росплєці йєй ўласі, пойдзе од нєй дальєй, а свашка чєка, док дрўжба одїзе, оправі йєй ўласі, закрїє вєс чарну пантльїку. Кєд уж готєві сйашчєньк в мольгву, млоді пойдзе гєт от стєла, гу дрўжбєм станє, а свашка ўлапї млоду за рўку, одвєдзе йу прєд олтар, поставї йу кльєчац. Прїдє гу нєй сйашчєньк, чїга над вьу мольгву, по наним обїчаю то йєст вївоткї; і пошвєці йу сйашчєньк в вєду. Пєгом млода станє, пойдзе ше уклєнїц тїм вєлькїм образом, пєрше на правї бок, вєц на лївї бок. Тєраз млоді їдє в дрўжбамї вєнка, старєстєвє за нїм, млода во свашкамї. Кєд вїду вєнка с цєрквї, дрўшкї млоду дочєкаю, вєжнє йу мєдвї сєбє. Тєраз їдє на прєдок млоді в млатшїм дрўжбєм: тєраз старєстєвє їду двємє, свашкї, тєраз їдє млода в дрўшкамї. Кєт пойдю кус дальєй от цєрквї, ту напрєц йїх музїка. Їдє йєден напрєдок лєгїнь, на калапї ма вєнєц, у рўкох застава, кєло нєбоґо шїцкї лєгїнь, за нїма музїкантї. Кєт ше стрєтнє в млодїм, станє, даю му олдємаш; останє музїкантї в лєгїньамї на ватку і застава. Їдє млоді во свєю млоду на прєдок, дрўшкї, старєстєвє і свашкї. Кєт прїду прєд-двор гу канурї, нєчнє свашка шївац:

Роствєрай, мамо, ўрага,
Кєт шї нєвєстї рада;
Роствєрай і комєру,
Вєдзємє цї потпєру.
Роствєрай і пїньвїцу,
Вєдзємє цї роботнїцу.

Тєраз свашка прєстанє шївац. Поставаю прєц свадзєбнї дзвєрї, пєрше старєста гу самїм дзвєром, вєцка млода в млодїм, вєц свадзєбна мац станє за млодєго і за млоду. Вєц свашкї стєйа; і прїньєшу свадзєбнєй мацєрї йєден вєлькї кєлач, полжі йїм свадзєбна мац, йак ў-пар стєйа млоді і млода, на плєца, док ше старєста прїпїта свадзєбнєму оцєві, йак пуговадї, йак прїшагалї; шїцка свадзєба дєтлєа цїхо стєйї. Тєраз їдє старєста нўка до хїжї; млода і млоді за нїм, а мац трєца за нїма кєлач йїм трїма на плєцох. Лєгїньє шїваю йєднїм гласєм в музїку. Кєд вєйду до хїкї, мац кєлач полжі на-стєл, а млода і млоді за-стєл пошєдаю. Старєстєвє заш гу млодєй пошєдаю, а свашкї гу мо-

дому. Оцец свадзёбні і мац' опредз ных паставіў гу стóлу. Стáрші старóста вéжнѣ віно до рúкох і наздрáўка на óца свадзёбно́го і на ма́цер, а мац' свадзёбна на млатшóго старóсту, млатшí старóста наздрáўка на млодóго з віном, а млоді наздрáўка на свóйу млоду, а млода наздрáўка на свáшку стáршу, стáрша свáшка вéжнѣ віно, полóжі прет старóсту старшóго; музíkантí грáйу, а лeгíнѣ шпíвайу і танцúўу. Стáрші старóста стáнѣ гóре от стóла і так прегвáрі гу младаей чельэдзі: По пóслух, млада чельэдзі і ві музíkантí, док йа прídaм тóту младу невéсту оцóві свадзёбнóму і мацэ́рі. І так млоде́й гвáрі старóста: То ці од нeшка бóдзе óпец, а то ці бóдзе од нeшка ма́ті; да йíх слúжш і двóрш.

А стáрша свáшка стáзьѣ, вéжнѣ млоду за рúку, одвэдзѣ йу гу свадзёбнóму оцóві і так млоде́й пóве свáшка: Поздрáўкай оцóві: а́по, дай Бóже дóбре полáднѣ! і побóчкай óца!

Тераз млода прегвáрі мацэ́рі: Ма́мо, дай Бóже дóбре полáднѣ! і побóчка ма́цер. І так íду с хíжí вóнка: перше óпец і мац, вец' млода і свáшкі, дру́шкі остáнью зос младу чельэдзу у хíжí. Весéло шпíвайу, мулатúўу. А свáшкі млоду одведу до кúхнí гу кухáрко́м. Так свáшка пóве стáрша: Дай Бóже дóбре полáднѣ, панí кухáркі! Йак, чí сцѣ готóві? бо мí огладнѣлі уж.

А панí кухáрка отповéда: Дай Бóже і вам. Йак сцѣ, панí свáшко, путовáлі?

Панí свáшка стáрша так отповéда: Дóбресме путовáлі, весéло, з музíkамí і ш чельэдзу і з нáшу панí млоду. Прóсім вас, да бóдзецѣ тáкі дóбрí, да нам дáцѣ з вашóго полудзéнку, босме ўж огладнѣлі.

А панí кухáрка отповéда: О панí свáшка, шак нѣ ві пёрше, во панí млода пёрше.

Панí свáшка ўлáпі млоду за рúку: Поц, панí млода, бо прес тéбе панí кухáркі нам нíчóго нѣ дáйу.

Млода прíдзе і стáнѣ гу кúхнí, обльeчéна цáлком йак бóла у прíшáгí; панí кухáрка вéжнѣ до лóшві йúху, охлáдзі, áбí нѣ бóла барс цéпла. Млода вéжнѣ до ўстox, нѣ пóйѣ тóту йúху, пушчí йу нá-жем. Панí кухáрка вéжнѣ папрíгаш, охлáдзі, áбí нѣ бóло барс цéпле. Панí млода вéжнѣ до ўстox, нѣ пойéдла áнй то; пушчéла і то нá-жем, і папрíгаш. Панí кухáрка вéжнѣ капúсту, охлáдзі, áбí нѣ бóла барс цéпла. Панí млода вéжнѣ до ўстox, нѣ пóйѣ áнй то, вíпушчí нá жем. Панí свáшка ўлáпі млоду за ўлáсі за вáргоч, трíма йeй глáву, áбí пáтрела гóре, чí нѣ чíста кúхнья, же нíч нѣ пóйeш? Áнй папрíгаш, áнй йúху, áнй капúсту. Чí нѣ дóбре уготóвeлі панí кухáркі?

Панí млода на то нѣ пóве нíч, лeж шe шмeйѣ.

А панí кухáрка отповéда нá то: Но, панí свáшкі, нѣ добíйeцѣ тэраз нíч вeцeй!

Старша свашка на то отповѣда: Но чом, пані кухарко, нѣ доби-
йме, кѣд сме огладнѣлі?

За то, чом сце нѣ дѣбѣре вѣповѣдати? Так сце млѣдей вѣповѣдали,
чѣ нѣ дѣбѣри папрѣгаш і йѣуха? Нѣ бѣло нѣпрѣдз вѣповѣдац папрѣгаш,
бо нѣпрѣдз бѣла йѣуха. Тѣрас, пѣны свѣшко, нѣ маѣце нѣч! Вѣжнѣ пѣ-
ны свѣшка млѣду за рѣку, пѣйду до сушѣда, пѣйду до хѣжѣ, ідѣе шѣцка
чѣльадз: дѣйѣкі, дрѣшкі і вѣкші і мѣньші... Пѣны свѣшка стѣнѣ гѣ дзвѣ-
ром, нѣ пѣшчѣ, лѣем сѣму млѣду і дрѣшкі. Роскаже свѣшка дрѣшком,
жѣбі прѣнѣслѣ вѣду, мѣдло, рѣчнѣк і грѣбѣнь. Дрѣшка прѣнѣше, полѣжѣ
на карѣцель, свѣшка стѣнѣ гѣ млѣдей, одѣаже йѣй вѣньѣц з глѣві, пѣ-
том ше млѣда шѣцко зоблѣка нѣві шлѣті дѣлу; умѣйѣ ше, зачѣше, об-
лѣѣче; пѣта ше йѣй свѣшка: Чѣ йѣ уж гѣтѣва? — Млѣда пѣве, же йѣ
уж гѣтѣва. — Пѣйдѣе свѣшка по дрѣжба старшѣго. Прѣнѣше дрѣжба
вѣна, пѣльѣнкѣ, йѣден кѣлач, полѣжѣ нѣ-стол до тѣй хѣжѣ, дѣе ше млѣда
умѣва і облѣка. Тѣрас прѣнѣшеу йѣдну чѣсту плѣхту, полѣжа нѣ жем.
Там млѣда клѣкнѣ, обрѣці ше прѣд обрѣс. Старші дрѣжба стѣнѣ гѣ
глѣві млѣдей, свѣшкі стѣнѣбу обѣдва на бѣкі; дрѣжба так прѣгвѣрі гѣ
млѣдей: Но, пѣны млѣдо нѣша, прѣ Бѣга цѣ пѣтам і прѣ мѣтку Бѣжу, чѣ
даш мѣ твѣй вѣньѣц с твѣйѣй глѣві знѣац?

Млѣда на то отповѣда: Нѣ дам, нѣ.

Дрѣжба на дрѣгі рас: Пѣтам йѣ цѣ прѣ Бог і прѣ мѣтку Бѣжу, пѣ-
ны млѣдо нѣша, твѣй вѣньѣц з глѣві знѣац. Пѣта дрѣжба на трѣці рас
прѣ-Бог і прѣ мѣтку Бѣжу і за пѣйц хрѣстѣво рѣні: Пѣны млѣдо нѣша
дѣбра, чѣ даш мѣ твѣй вѣньѣц з глѣві знѣац?

Млѣда глѣсом ше росплѣче, так дрѣжбѣві отповѣда: Нѣ дам вѣ-
ньѣц, нѣгѣда йѣ го пѣ дам.

Дрѣжба млѣдей гутѣрі: Даш го млѣда, нѣ даш? Уш то вѣньѣц
нѣ твѣй, знѣйѣем цѣ го з глѣві.

Стѣнѣ дрѣжба гѣ млѣдей, одѣаже йѣй вѣньѣц з глѣві. Свѣшка
ѣлѣпі млѣду за рѣку, посѣдѣі йѣ шѣдзѣц на карѣцель і пѣчнѣ йѣй
шпѣвац:

Тот наш дрѣжба шчаслѣві
І на тѣйѣ зрадлѣві,
Прѣ два, прѣ трѣ бѣскѣ слѣві,
Дрѣжбоу вѣньѣц гѣтѣві.
Йѣй дрѣжбо мѣй, дрѣжбо,
Прѣ Бох цѣ прѣсѣме,
ѣрац мѣ вѣньѣц нѣзат,
Рѣда го нѣшѣме.
Кѣд бѣ тѣ го бѣла
Рѣда нѣшѣла,

Кóчш на то отповéда: Зá то, зá то, же йé тво́йа жéна, та ці пóсцель і лáду заплáціц трéба.

Вінé мло́ді трі́нец гра́йцáрі, гутóрі кочі́шóві, же трі́нец дукáні. Кéт кочі́шóві прáво, тáкой пóсцель і лáду зос кóча знíмáйу; кéд бi му нé бýло прáво, пóшол бi вóнка в двóра зó свáдзeбно́го. Алé му прáво. Прынéше мло́ді олдóмáш, понíйу, прі́ме мло́ді кльч од лáді, віду ші́цкі с кóча, унéшу лáду і пóсцель до комóрі, а там мло́да чéка за нéвeстóу облéчeна. Роствóрі йéй мло́ді лáду; мло́да вéжнeчe ручны́кі двáцeц, прі́да мло́дóму і так му пóве: Хто найбóльшні брáтові дзeці, трéба йім подзeльц. Мло́ді ўжáл ручны́кі ші́цкей свóйéй родзіні, кáждóму на пас рúчны́к уўйáзал. Прі́дзе мло́ді гó мло́дeй, роствóрйá лáду, вéжнeчe і заш двáцeц ручны́кі. Однeше мло́ді, подзeлі свóйім пáйтáшом. Кáжді лeгíнь уўйáже рúчны́к нá-пас. Прі́дзе стáршá свáшкá гó мло́дeй, гó лáді, дáйé йéй мло́да ручны́кі: двá ручны́кі пáном чопнáром, двá ручны́кі пáны кухáрком. Однeше свáшкá ручны́кі пáном чопнáром, так йім пóве: Ту мáцe поздрáўлeньe од нáшeй пáны мло́дeй. Чопнáрe стáньу от чóпá, пóўйáжу ручны́кі нá-пас, лáйу флáшу вíна стáршeй свáшкí: Ту мáцe поздрáўлeньe нáшeй пáны мло́дeй. Однeше стáршá свáшкá двá ручны́кі пáны кухáрком: Ту мáцe поздрáўлeньe од нáшeй пáны мло́дeй. Пáны кухáркі так отповeдáйу: Здрáві бýццe, пáны свáшкó, і нáшá пáны мло́да здрáвá бýдзe вeчeрaц дóбру вeчeру.

Тeрaс стáрші стáрóстá і млáтші чeкáйу зá стóлом ў хíжi. Музiкáнтi грáйу, лeгíньe в дзiўкáмi тáвeц тaнцўйу. Вéжнeчe стáршá свáшкá бiлі тáньeр до рúкi і йéдно пiсмo тáкe, жéбi бýло длá шмíху; нáпрáвi нá нeм свáшкá пeчáці од дáйáкeй фáрбi, двá-трi фeльi. ўлáпi мло́ду зá рúкy, кeт пóйдe свáшкá нá дзeрi с пiсмom, в бiлiм тáньeром і в мло́ду. Увiдáа тo музiкáнтi, стáньу. Вiдзi чeльáдэ млáдá с хíжi, лeгíньe і дзiўкi; музiкáнтi стóйá, слухáйу, цo бýдзe стáршá свáшкá зaповeдaц. Пóйдe свáшкá гó тóму гó стáршóму стáростóвi. Так му поздрáўкá: Дáй Бóжe дóбрi вeчар, пáн стáростá.

Отпóвe йéй нá тo пáн стáростá стáрші: Дáй Бóжe і вáм, пáны свáшкó.

Стáршá свáшкá так пóве: Чўлiсмe, жe мeдзi вáмi Хрiстoc прeбiвá.

Стáрші стáростá нá тo одвiтўйe: Йeст і бýдзe Хрiстoc мeдзi нáмi, йáк мeдзi ші́цкiмá хрiстiйáнáмi.

Стáршá свáшкá мóдлы пáну стáростóу: Чбiсмe мóглi, пáн стáростá, прi вáс, мeдзi вáшу чeльáдэу стáршy і млáтшy, в дзiўкáмi, в лeгiньáмi, в дружбáмi, в дрúшкáмi вáшар прáвiц?

Стáрші стáростá нá тo отповeдá: Мoжeцe, пáны свáшкó! Мóдлым крáшнeчe, мoжeцe, йáк мáцe дáйáкe пiсмo.

А старша свашка ростворі папер велькі, два-трі печаци на ным положіні: Пацце, пан староста, опатрійце добре, мі то пріньєсли од йарашбірова.

На того сло́во зашмѣу ше пан староста і музиканти — то істіна праўда: Вельку шлѣбоду маце, паньі свашко; можеце, можеце, йакі сцѣце, ва́шар пра́віц.

Положі старша свашка білі таньєр до своііх рўкох прет пана старосту. Музиканти патра, чекайу. Кєт свашка положі до таньєра сексер, станьє з мло́ду на стрет хіжі. Музиканти станьу грац, старша свашка са́ма з мло́ду танцўйє. На то прідзе млатша свашка льєбо старша друшка, полѡжа до таньєра пѣйц льєбо дзѣмец грайцарі, вѣжнью мло́ду от старшей свашкі, а так з нью танцўйу. Старша свашка та́коі відзе с хіжі, пойдзе по мла́ду чѣльац, по легіньох і по родзїну, жѣбі прїшли куповац мло́ду. Прїду легіньє, шѡўгрове, шїцка бльїска родзїна, дзѣмец льєбо нѣгнайц на́раз гў сто́лу, поставайу, почнью рўцац до таньєра грайцарі, хтѡрі премѡже, же вѣцѣй наплаці, тот вѣжньє од млатшей свашкі льєбо от старшей друшкі мло́ду. Та так з нью танцўйє. А старша свашка по хіжі шѣйта і так гутѡрі: Са́бат ва́шар, са́бат ва́шар — жѣбі ба́ржей мло́ду купова́лі. Руцайу і руцайу, дво́ме і трѡме за рўкі мло́ду трїмайу, хтѡрі преплаці, тот з мло́ду танцўйє, а музиканти льєм грайу, док старша свашка прїведзе млодо́го до хіжі. Мло́ді станьє гў сто́лу, найвѣцѣй наплаці, вѣжньє сво́йу мло́ду от то́го легінья, льєбо от шѡўгра, цѡ наплацел, да з нью танцўйє. Но мло́ді найвѣцѣй наплацел, вїпровадзі сво́йу мла́ду с хіжі, а музиканти престаньу грац. Док ше ма́ло мла́да охладзі, вѣжньє йу старша свашка заш за рўку, кєт з нью пойдзе гў сто́лу, полѡжі грайцар, льєбо два до таньєра, музиканти та́коі почнью грац, свашка та́коі пове: Са́бат ва́шар! — жѣбі легіньє льєбо родзїні та́коі мло́ду на но́во купова́лі. І заш почнью дво́ме а́бо і вѣцѣй пеньєжі рўцац до таньєра, хто йу ба́ржей наплаці, тот з мло́ду танцўйє; док льєм руцайу, руцайу, нѣ танцўйу, льєм мло́ду за рўкі трїмайу; а музиканти льєм за то грайу; хтѡрі прїплаці, почнью танцѡвац, та́коі дру́гі преплаці, бѣре та́коі мло́ду, вон бѡдзе танцѡвац. Вѣцѣй і вѣцѣй так ше дрїльайу. Пойдзе старша свашка, прїведзе млодо́го заш. Мло́ді преплаці, а і вѣцѣй. Музиканти та́коі станьу, а мло́ді сво́йу мло́ду с хіжі вїпровадзі. Док ше ма́ло мла́да охладзі, прідзе млатша свашка льєбо старша на трѣці рас, увѣду мло́ду до хіжі, полѡжі свашка заш до таньєра пѣйц грайцарі, пове друшком: Друшкі, са́бат ва́шар! — Тѣрас трѣці таньєц, то йє друшчїн. Станьу друшкі штїрі льєбо шѣйєц, почнью рўцац, хтѡра преплаці, то́га з мло́ду танцўйє. Прідзе дружба старші і млатші, плаца друшком таньєц за йїх вїслугованьє. Пойдзе свашка по млодо́го, а́бі отплацел сво́йу мло́ду на трѣці рас. Прідзе мло́ді, заплаці сво́йу мло́ду,

музиканті стáньу, альє млода остáньє во стáршу свáшку прі стóльє. Стáрші старóста збéре сýму пеньєжом, кéльо млода на свóйм вашáру затанцовáла: пейц льéбо шесц, трафі ше до двéшец форінті. Вéжньє пан старóста с тiх пеньєжох пéйц сексэрі, пріда пáньі свáшки стáршей, ábí заплацéла музикáнтом за свóй тáньєц. Стáрша свáшка вéжньє пéйц сексэрі і пéйц ручнiкi од млодей і пóйдзе гý музикáнтом: Панóве музикáнтi, ту вам повдраўльэньє од нáшей пáньі млодей. Ту маце вашу плацу і кáждому рúчнiк.

Музикáнтi — вéжньє кáждi рúчнiк, поўйáжу нá-пас. А млода чéка зов млáтшу свáшку прі стóльє. Стáрша свáшка пóйдзе так пóве млодей: Побóчкай пáна старóсту старóго.

Млода побóчка старóсту, старóста йей пріда тóтi пеньєжi, кóтрi затанцовáла і вéц млодей да стáрші старóста во свóйiх пеньєжох, кéльо ма дзэку. І так вéц млода от млáтшого старóстi шóром бóчка шiцкiх, цо йэст у хiжi, хто кéльо ма дзэку, тéльо йу дарўйэ. Стáрша свáшка одвэдзе млоду до кúхнi гý пáньі кухáрком: кáжду млода бóчка, а пáньі кухáркi млоду дарўйу, хтóра кéльо ма дзэку. Одвэдзе стáрша свáшка млоду гý чопнáром, ábí і чопнáрох — і тiх хлóпох, то йэст родзiнi, кумóве і сусэдi, ábí йiх млода бочкáла. Охáбi стáрша свáшка млоду зов млáтшу свáшку, док панóве чопнáре і так дáльей, млоду дарўйу. А стáрша свáшка пóйдзе опáтрiц, дзе легiньє. А легiньє там у комóрi, áбо у хлыве на громáдi шэдза, тáнцуйу і шiвáйу. Стáрша свáшка тáкоў фрiшко нарэдвi стрáжу на дзвэрі, двох льéбо і трох мóцнiх, млáдiх хлóпох, ábí чiм скóрей легiньох нэ пушчэлі. Прiвэдзе стáрша свáшка млоду фрiшко гý тей стрáжi, пúшча йiх нýка, ábí млода легiньох бочкáла. Легiньє фрiшко чiм скóрей на дзвэрі, а там стрáжа двóме áбо і трóме мóццо дзвэрі трiмáйу. Спе млода бóчкац легiньох, так йу дарўйу, кóтрi кéльо спе; кóтрi млоду дарўйэ, стáрша свáшка роскáже, жéбi тóго легiньа уж вiпусцiлi. Так кэс су уж готóвi, пóйдзе стáрша свáшка гý пан старóстовi, роспóве, же су уж готóвi. Пóйдзе млода гý свóйей лáдi, пріда свóйю пеньєжi свэйóму млодóму.

Прiдзе стáрші дрúжба гý пáньі кухáрком, так ше йiх пiга: Пáньі кухáркi, чi су уж в вечэру готóвi? Пáньі кухáркi паведáйу, же су готóвi. Роскáже стáрші дрúжба млáтшóму, ábí павэдол музикáнтом, же дóрас прiду млодей óцец і мац і шiцка родзiна. Музикáнтi грáйу, дзiўкi і легiньє танцуйу, шiвáйу, а млáтшi дрúжба вéжньє свóйю палычку, на пьей пáнтльiка, вéжньє фляшку с палыёнку і так пóйдзе до млодей дóму, до йей óца, мацэрі; там зiшлi ше вéльке чiсло, трiцец льéбо штiрацец млодей родзiнi. Пiга ше млáтшi дрúжба млодей оцóвi і мацэрі: Опатрiце, чi вáша родзiна, шiцкi зготóвэні? Кэс пóве óцец і мац млодей, же су готóвi, стáньє дрúжба на стрет хiжi, так йiм пóве: Тэрас

ту вам поздраўленьне перше от старшого дружбі, от свадзёбнаго оца от свадзёбнай мацэры, абісцэ прішлі ту свайей младеј двіўкі на вечэру.

Станьне пан відавач, младеј оццэ, йей браца, льёбо шбуґрове, станьне мац, вэжньне два червэні ручыкі, пблні героўці напаковані. То ньёше младеј мац, а шэстра льёбо кўма у йедней рўкі червэні рўчныкі пблні, напаковані з героўцамі, у друґей рўкі ў краснім папэру гадвабна хусточка младеј на главу. Трафі ше, котра млада добійе гадвабнай хусточкі на прідані, то йест йак на вечэру, одньешэні дзэсцэ льёбо пэгнац драгі гадвабні хусточкі на главу. Вэдзе йіх тэраз дружба за собу крашньне. Ідзе відавач, оццэ младеј і мац і так за ным шіцкі младеј родзні. То ше волаіу пріданці, бо кажде младеј пріда дар.

А старші дружба на свадзбі віпатра, кед уж млатші дружба пріходві блыско свадзёбнаго дому, мдлы пана відавача, жэбі кус прічэкалі. Млатші дружба пбйдзе до свадзёбнаго дому ту старшому дружбві, а старші дружба пбйдзе до хіжі ту палу старостові: Пан староста, мдлым крашньне, ту младеј прідані! Роскаже пан староста музїкантом, жэбі грац прэсталі. Роскаже пан староста младеј чельдзві, легіньом, абі тэраз вос хіжі мала ше віступілі. Млада чельадз йак по обічайу віду вонка, дзе йім столі зготовэні; пбйду і там пошедайу, а старші дружба і млатші тэрас пчньбу столі до хіжі ўношовац. Кет уш готова, пбйдзе дружба старші ту свадзёбнай мацэры, так йей пве, же уш столі поношэні. Пріду друшкі два, пріньешу красні парткі, закрііу столі. Прідзе свадзёбна мац, пріньеше на-стол колачі у краснім партку заўйавані: тоті колачі, котрі свашка пріньэсла от свайого дому. Йеден парток колачі старшей свашкі, а йеден парток, цо у ным колачі, млатшей свашкі, положэні стоіа на стольне. Тэрас старші дружба увідзі, же уш готове, відзе на драгу і так пве: Пан відавач, мдлым крашньне, уш шіцко готове.

Прідзе старші дружба до хіжі ту старостові: Пан староста, уш такой пан відавач у дворе.

Пан староста відзе с поза стола і станьне до кўхны ту дзвэром. А пан відавач прідзе ту дзвэром і задўрка. А пан староста отповедайу: Шльёбдно, пан відавач!

А пан відавач поздраўка: Дай Бёже добрі вэчар!

Пан староста отпове: Дай Бёже і вам, пан відавач.

Но пан відавач отпове: Чўлісме, пан староста, же мэдзі вамі Хрїстос прэбіва.

А пан староста крашньне отпове пану відавачові; Йест, прэбіва Хрїстос мэдзі намі, і мэдзі вамі, йак мэдзі шіцкім хрїстїянскім наро́дом.

А пан відавач отпове: Пан староста, мдлым крашньне, мі ше потрудзэлі на вашо слёво так, йак на вашо поволаньне.

Пан староста на то отповеда: Ей пан відавач, знам йа, же ві прішли і дѳбре, кѳт сце прішли, альѳ йа вам, пан відавач, мѳже буц рѳвно ѳны шіцко нѳ повед.

Но пан відавач на то отпове: Та цо тѳке, пан староста, за новіна ?

А пан староста так гутѳрі: Док мі, пан відавач, спутовѳлі вош прішѳгі, а ту ше інак поставѳло. Йа нѳ знам, чі у вас так. Мі тѳрас, пан відавач, пійѳме гѳркей вѳді, па музїкѳнтї нам грайу та ше лапѳйу по двѳйо, та ше круца, та чі ві то, пан відавач, будзѳце так рѳбіц? Бо кѳд нѳ будзѳце, нѳ можѳме вас прїйѳц.

А пан відавач ше обраці на свѳйо друштво, кѳтрі з нїм прішли: Но, чѳльѳц мѳйѳ, цѳже будзѳме, чі мі ше будзѳме так круціц? — А друштво отповеда пан відавѳчѳві: Будзѳме так йак вѳні, ішче і бѳржей.

Док вѳні прїповедайу, пан староста і пац відавач свѳйоу бешѳду, а стѳрша свѳшка чїм скѳрей вѳжнѳ гѳ себе до кѳхнї мѳлоду і мѳлодого і друшкі, ѳбі бѳлі гѳтовї, док староста окѳнчї свѳйоу бешѳду с пѳном відавѳчом. Уш су гѳтовї во свѳйоу бешѳду. Рѳші ше пан староста до хїжі на прѳдок, музїкѳнтї тѳкој пѳчнѳу грац; кѳт пан відавач стѳпі до кѳхнї, а мѳлода тѳкој пѳна відавѳча окльѳчі за шїйу і побѳчка. А пан відавач кѳльо ма вѳльу, так мѳлоду подарѳйѳ. Тѳраз відавач пѳшѳл до хїжі. — Тѳраз їдзѳ мѳлодей ѳпец, а стѳрша свѳшка постѳві нѳпрѳц себе пѳрше мѳлодого, а мѳлодї окльѳчі ѳца і побѳчка, а вѳц мѳлода свѳйѳго ѳца родзѳнодого, плѳче, окльѳчі ѳцѳві на шїйу і так го бѳчка. І ваш мѳлодї так їсто мѳцѳр мѳлодей ма побѳчкац йак і ѳца. А вѳц мѳлода свѳйоу мѳцѳр окльѳчі, плѳчу ѳбїдва гѳлѳсом. Опец свѳйоу дзїўку дарѳйѳ пѳйц лѳѳбо двѳщѳц фѳрїнтї; так їсто і мац. С пѳньѳжмї мѳлоду кѳжде у кѳхнї дарѳйѳ, а хуѳтѳчкі і герѳўці з ручнїкѳмї, цѳ прїнѳшѳме, то бѳру во ѳббу до хїжі нѳ-стѳл. Альѳ стѳрша свѳшка, кѳт ѳпец мѳлодей до кѳхнї ухѳдѳї, а вѳна тѳдї пѳчнѳ шїѳѳц:

Шлѳйѳдом, ѳпѳчко, шлѳйѳдом,
За свѳйїм мїлїм чѳдом.

Кѳд мац вѳйдзѳ до кѳхнї, стѳрша свѳшка так вїпове:

Шлѳйѳдом, мамѳчко, шлѳйѳдом,
За свѳйїм мїлїм чѳдом.

Дѳлїсѳцѳ йу (в) вѳлѳтей пѳрцѳ,

Нѳшлїсѳцѳ йу (в) фѳтьѳлѳцѳ.

Дѳлї сѳцѳ йу у вѳнѳчку,

Нѳшлїсѳцѳ йу у рубѳчку.

Шльїдом родзіна, шльїдом,
 За своїім мілім чадом,
 Аш попот вербіночку,
 За своїу родзіпóчку.
 Шльїдом, родзіно, шльїдом,
 За своїім мілім чадом.
 Іду прїдánці, іду,
 Цо вóні ту рóбіц бóду?
 Бóду Йóўку опáтрац,
 А воз віном і с пальфóнку сэбе паздраўкац.

Тэрас прїдánці вóшли до хїжі; стáрша свáшка напрэдок пóйдзе до хїжі, а млода за нью; і так пóве стáрша свáшка: Вітáйце, панóве гóсці і панóве прїдánці! Пóставі напрэц сэбе млоду, жебі прїйáла свóйо дáрі, кóтрі йей прїньфэслі. Стáньфэ млода крáсна у вéнцу, у фáтбóлу напрэц свóйей мацэрі, а мац йей прїда тот пóлні рúчньік з героўцáмі. І прїда йей крáсну хустóчку. А млода вéжньфэ до рúкох, прїда стáршей свáшкі. Стáрша свáшка прїда героўці друшкóм, а хустóчкі свáшка пазбэра до рúкох, кéльо йей прїдánці прїньфэслі і од родзінох, шїцкó пазбэраўу, так вїньфэшу с хїжі вóнка і млода зо свáшкáмі і з друшкáмі. Кéд млода понакуйфэ свóйо дáрі до лáді, остáньфэ з друшкáмі у кúхньі. А свáшкі вóйду до хїжі, музїкáнтї граўу, свáшкі танцóўу за музїкáнтáмі, йак йїм граўу. А кет уш стáрші дружба пóве свáшкі, же йф уж готóві і прїправенї, да ньфеше до хїжі пальфóнку, тэді стáрша свáшка паздраўка старостóві: Пан старóста! Дáй Бóже дóбрі вéчар!

Отпóве пан старóста стáршей свáшкі: Дáй Бóже і вам, пáны свáшко.

Пóставі застáву пан старóста бльїжей ту сэбе, йак шéдзі за стóлом, а стáрша свáшка прéйдзе прес стол і шéдньфэ ту старшóму старостóві. А пан вїдáвач шéдньфэ кус бльїжей ту млодей оцóві, а млатша свáшка шéдньфэ ту свáшкі, то йфст і ту вїдавачóві. Кéд дружба увїдзі, же уш пошедáлі свáшкі зá стол і попáтрі на стáршу свáшку, чї мóже прїньфесц пальфóнку уж нýка. Стáрша свáшка лфем воз глáву, же уж мóже. Вец дружба прїньфеше пальфóнку пéйц флбáші і стáньфэ на двэрі, паздраўка: Дóбрі вéчар пан старостóві! Музїкáнтї престáньу грац, а стáрші дружба вїнчóўфэ по свóйїм обїчáўу; і прїньфеше пальфóнку, поклáдзе нá-стол прет старшóго старóсту, а пан старóста розйáже крáсні пáрток с колачáмі йфден і дрúгі, цо свáшкі нá дар прїньфэслі. Вéжньфэ пан старóста флбáшу до рúкох і пóставáўу шїцкі гóре музїкáнтї, а прїдánці шїцкі шéдза. Пан старóста крáшньфэ повїньчóўфэ по свóйїм обїчáўу, а музїкáнтї нáрас шїцкі заграўу. Так пан старóста предлóжі тóту їсту

фляшку прет пана видавача. Музиканти слухайу, йак пан видавач повиньчуйе заш по своїм обичайу, а музиканти заш нараз заграйу. Веп пан староста вежньє тоті фляшки, цо ішче штірі сталі на стольє і поросклáда на кáжду стрáну і так пóве: Піце, нóві рóдзе, пáнове гóсці і панóве прідáнци. — Вежньє пан староста йѣден кóлач зос тїх колáчох, кóтрі свáшка йѣдна і дрúга прїньєсли нá-дар і завóла пáна дрúжбу старшóго прет себе і так му пóве: Пан староста, пан дрúжба, нáце кóлач свáшчїн, то прїдáце пáны кухáрком. Ту ма́йу поздраўльєньє од нáших пáны свáшкох.

Вежньє пан староста дрúгі кóлач, да панóві дрúжбóві і так му пóве: Пан дрúжбо, ту ма́це і заш свáшчїн кóлач. Одньєшєце пáном чопнáром і так повє́цце: Ту ма́це поздраўльєньє од нáших пáны свáшкох. Вежньє дрúжба стáрші тоті два колáчі, одньєше до кúхньї, йѣден прїда пáны кухáрком, а дрúгі прїда пáном чопнáром. І прїдзе нáзад до хїжі і ту у хїжі на стольє остáлі ішче двєшец колáчі. Вежньє дрúжба стáрші тоті колáчі і поросклáда на кáждї стол, а млáтші дрúжба ма свой нож і крáйє льѣбо рєже тоті колáчі. А музиканти льєм грайу; а тот лєгїнь, цо нóшел застáву із друшкáмі, по хїжі танцуйу. Відєе дрúжба стáрші зос хїжі до кúхньї ту пáны кухáрком і пїта ше йїх дрúжба: Пáны кухáркі, чїсце в вечєру готóві? А пáны кухáркі на то отповєда, же су готóві. Пóйдзе стáрші дрúжба, прївєдзе млóдóго і млóду до кúхньї; вежньє дрúжба мїску, у кáждєй мїскї йўха і кўра. Дрúгу мїску вежньє млóді, а трєцу мїску вежньє млóда, штвáрту мїску вежньє млáтші дрúжба і так дáльєй, дрúгі вїслужньїці. Стáньє дрúжба на давєрі зос мїску, поздрáўка пан старостóві: Шчешлїві дóбрї вєчар, пан староста! А музиканти престáньу грац; шїцкі слухайу, йак бóдзе дрúжба вїньчóвац. Йак дрúжба повиньчуйє по своїм обичайу, прїдзе ту стóлу з мїску млóді за пан дрúжбом, а за млóдїм тáкóй млóда і так дáльєй, йѣдно за дрúгїм мїскї прїношуйу. А стáрші дрúжба мїскї поросклáда, а пан староста вїдзї, же уж мїскї готóві, а на стольє йѣст йѣден рúчньїк пóлнї з герóўцáмі: то млóдєй мац, йак по обичайу зготóвєла за шїцок свадзєбнї род. Розйáже пан староста тот рúчньїк, вежньє герóўці до двох рúкох, завóла дрúжбу старшóго ту себе і так му пóве: Одньєшєце, пан дрúжбо, герóўці пáны кухáрком і пáном чопнáром. Ту ма́йу поздраўльєньє од млóдєй мацєрі. Дрúгі раз набєре пан староста герóўці до обїдвох рúкох, завóла дрúжбу і так пóве: Прїдáце тоті герóўці пáном музикáнтом. Ту ма́йу поздраўльєньє од млóдєй мацєрі. І заш пан староста трєці раз набєре герóўці до своїїх рúкох, прїда дрúжбом і так йїм пóве: Ту вам поздраўльєньє од млóдєй мацєрі. Дрúжба ше уклóны, дзєкуйє млóдєй мацєрі і с тїх герóўцох застáўнїкóві, то йѣст тóму лєгїньóві і дрúшком, абї повнáлі і вóні поздраўльєньє од млóдєй

мацєрі. І так пан староста подзєлы с тїх гербуцох шїцкому рѣду, кѣтри су у хїжі; а старша свашка вєжнє тот краснї рўчнїк і посклада і прїда млѣдеї мацєрі. І пан староста вїдзї, же уж гѣтѣ, станьє гѣре за стѣлом і так пѣве: Панѣве гѣсцї (то ѡцец і мац, а шєстрї і шѣўгрове то нѣві род, а дальша родзїна прїданцї), нѣві родзє, прїданцї! Станьме гѣре і помодльїме ше за дари бѣжї, зѣс кѣтрїх мї сцєме ужївац.

І станьу гѣре шїцкї і пан староста сам пѣчнє гласом мѣдлїн ѡчєнаш. А гѣутї шїцкї по цѣхї за нїм. Йак ше помѣдльа, пан староста краснїє ше прєжєгна Оца і Сїна, а кѣд вїполнї Оца і Сїна, а дзєцї пѣлна пѣтка стѣїа, шїцкї скрїча йѣднїм гласом: Амень. А музїкѣнтї тѣдї нараз заграїу. І старша свашка дѣрас по мѣлїтвї вєжнє тѣтї таньєрї, кѣтрї друшка на-стол прїнєсєла: сѣдем таньєрї, пѣїц лѣшкї і вїдлїчкї і нѣжї. І дѣрас подзєлы старша свашка: пѣрше полѣжї прѣт старѣсту таньєр, лѣшку, вїдлїчку і нѣш. І так прѣдлѣжї старша свашка прѣд млѣтшого старѣсту і прѣд вїдавѣча і прѣд млѣдеї ѡца і прѣд млѣдеї мацєр. Тѣраз млѣтшї старѣста полѣжї йїху до таньєра, старшѣму старѣстѣвї, а старша свашка станьє і полѣжї йїху до таньєра пан вїдавѣчѣвї. А пѣтом вєжнє старша свашка сѣбе йїху зѣс млѣтшу свашку до йѣднѣго таньєра; кѣт пѣїѣдзѣ йїху, кѣт пѣчнєу йѣсц мѣсо, гѣсцї і прїданцї, а старша свашка зѣс млѣтшу бѣду шпївац. Пѣчнє старша свашка на прѣдок шпївац:

1.

Вїтѣйце, вїтѣйце, гѣсцї, прїданцї!
Йай чї вї ту прїшлї на-наш вїноград,
А чї вї ту прїшлї Йўлку ѡпѣтрїц?
Но нє прїшлї мї ту на ваш вїноград,
А лѣм мї ту прїшлї Йўлку ѡпѣтрїц.
Прїнєш, Йўлко, прїнєш мальѣванї стол,
А прѣстрї тї на-нєго шїгї пѣрток сѣвї.
Зѣлож за тот стол ѡца-мацєр сѣвї,
Прѣдлѣж прѣд нїх, прѣдлѣж хлѣба, сїра, сѣль.
ѡпїтай тї ше йїм, чї маїу нѣш сѣвї.
Мї, Йўлко, нє маєме, бо сєме нѣш страцѣлї,
Кѣд сєме тѣвїу дѣршку до дѣму шлѣдзѣлї.

2.

Пѣтѣчку йѣрѣбї, вїсоко тї лѣцїш,
Барз дальѣко вїдзїш!
Но чї тї нє вїдзєл, цѣ мої ѡцец рѣбї?
Цѣ мої ѡцец рѣбї?

А твoй, Йу́лко, о́цц на по́льо ше збѣра,
 А так цѣ спомі́на :
 Ньѣт мо́йѣй Йулóчки, ньѣт мо́йѣй дзівóчки,
 Цо мi одменьѣла мо́йо бiлi рúчки.
 Йай птáчку йарáби, вiсóко тi льѣциш,
 Барз дальѣ́ко вiдзiш!
 А чi тi ньѣ вiдзел, цо мо́я мац рóби ?
 А твóйя мац, Йу́лко, за крошѣ́нка шѣда,
 А так цѣ спомі́на :
 Ньѣт мо́йѣй Йулóчки, ньѣт мо́йѣй дзівóчки,
 Цо мi одменьѣла мо́йо бiлi рúчки.
 Йай птáчку йарáби, вiсóко тi льѣциш,
 Барз дальѣ́ко вiдзiш !
 А чi тi ньѣ вiдзел, цо мi брат i шѣ́стра рóби ?
 А твoй брат i шѣ́стра загра́ду копáйу,
 Загра́ду копáйу, так цѣ спомiнáйу :
 Ньѣт нáшей Йулóчки, ньѣт нáшей шѣ́стрички,
 Цó бi польѣвáла та i натаргáла червѣ́ні ружiчки.

3.¹⁾

Гóрні птáчок¹⁾ льѣ́ци,
 Скрiдѣ́лком трѣпóче²⁾,
 А цо³⁾ на ньiм ньѣ́ше ?
 З бiлѣй рúжi вѣ́нок
 I злáтi перцѣ́нок⁴⁾.
 А дзе то одньѣ́ше⁵⁾ ?
 Ёу млодóму⁶⁾ нá-двор,
 На жельѣ́ци йáвор.
 Йáвор ше ухiльѣ́т⁷⁾,
 Млодi⁸⁾ ше уклóньѣ́л⁹⁾.
 Йáвор ше угiна,
 Млодi⁸⁾ вѣ́ньѣц зньiма⁷⁾ :
 Бóдай мо́йя млáда¹⁰⁾
 Вѣ́льо рóкi жiла.
 Вѣ́льо рóкi жiла,
 Кра́шнi вѣ́лкi вiла,
 Кра́снi вѣ́нкi вiла,

¹⁾ Та сама пiсня, записана вiд Юлi Молнар, має такі вiдмiни:

¹⁾ Ташчок. ²⁾ Трiпóчi. ³⁾ Цо мi. ⁴⁾ Перстенок. ⁵⁾ Дзе мi го повьѣ́ше ?
⁶⁾ До мiлого. ⁷⁾ Угiцул. ⁸⁾ Мiлi. ⁹⁾ Венок здеймул. ¹⁰⁾ Мiла.

Дарі посіла́ла,
 Дарі посіла́ла,
 До о́ца, мапе́рі,
 До ши́ркей родзі́ні.

4.

Ньєт то кра́шше, сподобньє́йше (в) ца́лім валале́-
 Ё́ак та на́ша па́вві мло́да, кєт ше при́бере.
 При́бере ше на ка́жді дзєнь, ё́ако ў ньє́дзельу,
 Попатру́їє на обла́чок ка́жду годзі́цу.
 Ма́мо мо́йа премі́льєца, уж мло́ді і́дзе,
 На́ша хі́жа ньє́ ме́єна, цо вон нам по́ве?
 Ма́мо мо́йа премі́льєца, і́цце з млі́м вонка,
 На́й замє́цем ту ча́рну жєм, прі́цце з ным ну́ка.
 Хо́дзі Ё́у́лка по пі́ньвіці, ві́нко мєра́ці,
 Млодо́му ше ньє́ льу́бі, же ё́ому ньє́да.
 Че́кай, Ё́у́лко, стрє́ла тє́бе,
 Док ё́а по́йдзем з другі́ма пі́ц, а тє́бе ньє́ дам.

Пор. Етнографічні Матеріяли з Угор. Руси. Т. III. Ст. 159. Ч. 87.

5.

Под дубі́но́йу, под жєльє́но́йу,
 Шє́дзєл голу́бец з голубі́но́йу.
 Шє́дзєлі во па́рі, ціловáлі с́яа,
 Шіві́ма крідла́мі обійма́лі с́яа.
 Голу́пка му гва́рі: Ті сє́рце мо́їє,
 Да́ла бім за тє́бе жі́тїє сво́їє!
 При́ходіт стрі́лец, штрє́льєд медзі́ нїх,
 Го́луба за́біл, голубі́цу ўла́пєл.
 Дал ё́їє пшє́ньці, сі́пал ё́їє воді́ці,
 Го́лупка ньє́ ё́є, а́нє ньє́ пі́їє.
 Чом ті, голу́пко, ньє́ ё́єш, ньє́ пі́їєш,
 Льє́м под дубі́но́йу пла́кати і́дєш?
 Ё́ак ё́а знам ё́єсті, ё́ак ё́а знам пі́гі,
 Та́кі сві́т мла́ді, с кі́м ё́а б́удєм жі́гі?
 Ё́єст во на́шім дво́рі сто пар голу́бі,
 Ві́бєрай сє́бе, ко́трі ці ше льу́бі.
 Уж ё́а ходзє́ла, уж ё́а глє́дала,
 Ньє́т там тако́го мло́го, ё́ак ё́а го ма́ла.
 Бо мо́ї бул млі́єнкі, чарно́брівє́нкі,
 Очі́чка мал ча́рні, крідє́лка шівє́нкі.

Буду плакати, буду тужити,
Аж поклъа йа буду на свігъі жіті.

Пор. Етногр. матеріали з Угорської Руси, т. III, ст. 234, ч. 320.

Тéрас свáшка гутóрі гóсцом і придáнцом: Вечерáйце гóсці, придáнци, а бóуцце уш вéсeлі.

А стáрші старóста стáньє за стóлом і прегвáрі гу пáну відава-чóві: Прийáтeльу чéснi, пан вiдáвач! Най і вáшо гóсці-придáнци пове-мeльа нáшу свáдэбу, най одмeньа нáшу пáньі свáшку; бо вi шe так обeцáлі прi дзвeрoх, жe вi так будзeцe шпiвaц, йак і мi, бо кeд нeь будзeцe, остaньeцe тy до рáна.

А пан вiдáвач стáньє гóрe, обрáці шe гу свoйóму дрúштвy, тo йeст йак гу нoвóму свaдзeбнóму рóду: Шпiвáймe, бо кeд нeь будзeмe шпiвaц, мúшiмe зóстaц нa свáдзбi до рáна.

Тéрас придáнци жéні запóчньу шпiвaц:

1.

Йай лúчка, лúчка, лúчка жeльeна,
Пáсло мi нá нeьй дьiўчe йeлeньа.
Нeь бул тo йeлeнь, лeьм бóла сaрньа,
Чeкaй, дзiўчiнo, трi рóчки зa мньа.
Йа бi чeкáла рóчок, пол дрúга,
Тi бi мe нeь ўжaл, гáньбa бi бóла.
Стaўмe шe, мiлa, o лiтpу вiнa,
Хтo прiдзe пáтpиц, бóдзe рoдзiнa.
Зáбep тi, мiлa, свoйo сoбáшi,
Пбiйдзeмe мi пáтpиц нáшo салáшi.
Нáшo салáшi дрáгi, прeдрáгi,
Кáждa овeчка трi стo тaльáри.
Йa шe шмeм стáвiц o лiтpу вiнa,
Жe мoйa мiлa, тi мьe рoдзiнa.

Пор. Етногр. Матеріали з Угор. Руси. Т. III. Ст. 210. Ч. 260.

2.

Закукáла куковiчка твáрдeй йeшeньi:
Хтo сцe лyбiц млáду, най шe oжeньi.
Ишчe вóнa закукáла жeльeнiм лeьшe:
А цo жe мi мoй мiлi в нeьгo прiнeьшe?
Пpинeьшe мi чáрнi oчкa, бóдзeм з ньiмa снaц,
Пpинeьшe мi бiлi лычка, бóдзeм йix бóчкац.
Хóдзi мiлi пo ульiцi, до дзвeрoх клoнe:
Чi шпiш, мiлa, чi тi чyйeш,

Чи ме вёрнѣ лубуйѣш?
 Отвор ми двѣри!
 Гоч ѡа спала, гоч нѣ спала, гóре нѣ ставам,
 Бо ѡа тебе, мой мiлi, лѣхко достала.

Пор. Етногр. Матерiяли з Угор. Руси, т. III, ст. 231, ч. 314.

3.

Кѣд голубица лѣцѣла,
 Дробнi пiрѣчка трацѣла.
 Лѣцѣла вона прес гóри,
 До свóйѣй лубей, ростомiльнею мацѣри.
 Там ѡѣй вешельѣ стойало,
 Дванац трубаше трубѣло.
 Трупецѣ, трубаше, весѣло,
 Пóкльа мой вѣнок на глáвi,
 А ѡак ше вѣнка позбúдзем,
 Ны половiцу така весѣла нѣ бúдзем.

Пор. Етногр. Матерiяли з Угор. Руси, т. III, ст. 186, ч. 176.

4.

Дала matka цѣру
 Дальѣко от себе,
 Заказала ѡѣй,
 Прiказала ѡѣй,
 Бi нѣ iшла до пѣй,
 За седем днi,
 За седем тiжнi,
 За седем мешачкi
 I за седем рочкi.
 Справiм ѡа ше, справiм,
 Птачком ѡарабом,
 Пойдзем до мамочкi,
 Шедньем на лелiйi,
 I на розмарiйi.
 Прiдѣе мойа мацi,
 Петрушочку жацi,
 Будзе ме сацьацi:
 ѡай гiша, гiша,
 Птачку ѡарабi,
 Погрѣбеш лелiу!

Хто йу посадзел,
Тот йу погрэбе,
Сто раз кра́шша будзе.

Пор. Етнограф. Матеріяли з Угор. Русн, т. III, ст. 129, ч. 20.

Тэрас старша свашка паве пріданцом і госьцом: Здраві будце, ші-
цок нові род, кет сце ме одменьді! — Приньеше тэраз дру́жба напргіаш
і кашу, ставьє на дзвэрі, паве так: Пбслух паң староста. На́ша па́ны
куха́рка осемдзешат ро́кі прежіла, і́шче та́ку кашу сла́тку нв́гда вьє
зготовіла.

Тэрас старша свашка пачывє шпівац пріданцом:

Пасло дзіўче паві на жельёней траві,

Ішли тамаль трі младенці млади:

Поц ті, дзіўче, з пами.

Ньє пойдзем йа з вали,

Бо йа пашем паві.

Зажень паві горе до отаві,

Поц ті, дзіўче, з пами.

Дзвіўче шмагі пэре,

Поп ше наньго шмеёе,

Рўцел квышку та і реверенду,

На дзіўче ше шмеёе.

Дзіўче му гуторі, же паве мацэрі:

Ньє повэдай, шварне дзіўчатенько,

Бо йа поп швецэні.

Кет ші поп швецэні, чітай кател-па́стер,

Ньє льўбууй ті шварне дзіўчатенько,

Льєм сэбе пать ко́сцел.

Пор. Етногр. Матеріяли з Угор. Русн, т. III, ст. 139, ч. 34.

Тэрас старші дру́жба пойдзе до піньвіці, приньеше пейц фля́ші
віна, предлжі прет пана старосту. Пан староста ве́жньє йёдну фля́шу,
вінчўйє по свбйім обіча́йу. Музіканті на́рас загра́йу. Пóтом ве́жньє
фля́шу, предлжі прет пана відавача тóту йёдну фля́шу. Пан відавач
ставьє горе, ве́жньє до рўкох тóту фля́шу, завінчўйє по свбйім обі-
ча́йу. Музіканті заш на́раз загра́йу. Старші староста ве́жньє тóті штірі
фля́ші, цо ста́лі на сто́льє, пороскла́да на ка́жду стра́ну, а музіканті
по́йду вонка, бо і воні сцу вечэрац. Тэрас старша свашка пачывє
шпівац:

Червэне вінце, біле колаче,

Йак то чэсне дзіўче весэло сі скаче.

Плакалі про мнѣ родічі мойо,
 Же сом ѡа ішол іс тей чѣскей жѣмі.
 Плакала про мнѣ мільѣнка мойа,
 Же сом ѡу в'охабел жалоснім сердѣньком.
 Нѣ плач, нѣ жалъ, ма драга мільѣнка,
 Пойдеш со мном с пошнім (?) сердѣньком.
 Закукайу і нам, повандруй за мну,
 Там будзѣме бѣваці у вашей коморі.

Пор. Етногр. Матеріяли з Угор. Руси, т. III, ст. 204, ч. 236.

Тѣрас пан старѡста ішче рас пан відавачѡві напоміна: Най вáшо, пан відавач, гѡспі і прідáнци і шцѡк нѡві род, розвешѣльа нашѡго доматѣйна, то йѣст йак свадзѣбногѡ ѡца. Прідáнци пѡчыбу шпѣвац і хлѡбі і жѣні:

Доматѣіне драгі,
 Гостольупче блáгі!
 Дай нам нѣашу мáлу,
 Ако тѣѣш у шáлу.
 Доматѣіне драгі,
 Гостольупче блáгі.

Тѣрас прідѣе ѡпец свадзѣбні і мац до хіжі з віном, стáнгу гу стѡлу пред млѡдей ѡца і пред мáцер: Вітáйце у нас, свáту і ві свáхо! — і надрáўка на нѣх з віном.

А тѣрас свадзѣбна мац так пѡве: Вітáйце у нас, свáту і ві свáхо.

Охабѣа пред нѣма тѡті два флѣáші віна, і пѡйду с хіжі вѡнка. Тѣрас прідѣе млѡді до хіжі і млѡда, мáйу у рúкох флѣáші з віном. Стáнѣ млѡді гу стѡлу пред млѡдей ѡца і пред мáцер: Вітáйце у нас, áпо і ві мáмо! Так і млѡда тѣрас пѡве свѡйѡму ѡцѡві і свѡйѣй мáцері: Вітáйце у нас, áпо і ві мáмо. Охабѣа пред нѣма флѣáші з віном, а сáмі пѡйду вѡнка. Тѣрас стáрша свáшка шпѣва:

Окѡло Івáнки вѡда цѣче,
 Цѡ же тебе, мѣлі, жѣна рѣче?
 А цѡ бѣ мѣ рекла? Нѣ бойім ше.

Зродзѣлі ше таркі за горáмі,
 Пойдзѣме мѣ на нѣх з лѣгѣвáмі;
 Вѡны буду таргац,
 Мѣ будзѣме ламац
 С конарáмі.

Пошол бі йа до вас кажді вѣчар,
 Пред вашіма дзвермі велькі мѳчар;
 Полож, міта, дрўчкі,
 Пойдзем помальучкі,
 Кажді вечар.

Пошол бі йа до вас, кед бі йа сцел,
 Пітал бі йа од вас, цо бі йа сцел;
 Тото дзїўче шварне,
 Цо ма очка чарні,
 Тото бі йа сцел.

Пор. Етногр. Матеріяли з Угор. Руси, т. III, ст. 246, ч. 353.

Тѳрас ѳц-ц і мац свадзѳбні зо своїю родзїну, цо найблїшші, кѳгі і віслугувалі, шѳднѳу до дрўгей лїжі та кўшчїк і вѳні бўду вечѳрац, а млѳді і млѳда з дружбамі чекайў. Тѳрас старша свашка ішче йѳдцу льѳбо два бўдзе шпївац, док ше свадзѳбні ѳпец і мац кўшчїк навечѳрайў:

1.

Йай гѳйа, гѳйа, мїльѳнка мѳйа!
 Пѳвец тї мнѳѳ, мѳйа наймїльѳнша, чї бўдзеш мѳйа?
 Йа цї нѳѳ пѳвем, бо йа нѳч нѳѳ знам,
 Бо йа млѳда, йак млѳда йагѳда, йа рѳбїц нѳѳ знам.
 Льѳем на пѳльѳ іц, наўчїш рѳбїц,
 А на брѳсту йѳст таке галўже, з нѳм бўдзем бўдзїц.
 Ішче сѳм цї нѳч, уж ме стрѳйїш бїц,
 А док бўдзем твѳйа наймїльѳнша, цо бўдзеш рѳбїц?

Пор. Етногр. Матеріяли з Угор. Руси, т. III, ст. 209, ч. 256.

2.

Шїрокѳйѳ болѳчѳнка во.а забрала,
 Пѳльўбел йа дзїўчїнѳчку, мац йѳй нѳѳ знала.
 Ой жаль мї йѳй дѳрмо, льўбѳвал йа дзїўче дѳўно,
 Льўдзѳм не собї.

А на гѳрї кернечѳнка, журавї з ней пїў,
 Уж мї мѳйу наймїльѳншу до шльўба вѳду.

А на гѳрї кернечѳнѳка змурѳванайа,
 Уж мї мѳйа наймїльѳнша зруковавайа!
 Ой жаль мї йѳй дѳрмо, льўбѳвал йа дзїўче дѳўно,
 Льўдзѳм не собї.

лайше свадзёбнoгo oца, тo йeст йак нoвoгo свaтa. Так му пoдзeкуйeмe за йoгo лyбoў, кoтoрy пpeд нac пoклaдaл. I мi пoйдзeмe свoйoў дpaгoў гy млoдeй oцoвi, дo йoгo дoмy.

А пaн старoстa нa тo oтпoвe пaн вiдaвaчoвi: Мoдлым кpaшнe, пaн вiдaвaч i вi шпoк нoвi рoд! Нe пoйдзeцe iшчe, дoк пpидзe млoдa з млoдiм, дa вac дoчeкaйу i вiпpoвaдзaйу. Тeрaс iшчe тaнeц лeбo двa.

Музикaнтi сaмiм пpидaнцoм нoвoму рoду гpaйу. Жeнi пpixoдзa oт свaдзeбнeй cтpaнi, oд млoдeй рoду, клoпox, тo йeст шoўгpoх, лeбo млoдeй бpaтoх нa тaнeц вoлaйу. Тeрaс свaдзeбнi oцeц пo тix двoх тaнцoх пpидзe дo xижi, йак гy свoйoму нoвoму свaтoвi. I пaн вiдaвaч тaкoй cтaнe пpeд нoгo, дзeкуйe му i блaгoдaрi: Здpaвi бyццe, свaдзeбнi oчe, тo йeст йак нoвi свaтy; зa вaшy лyбoў i зa вaшy вiслyгy, кoтoрy cцe нaм днeш пoкaзaлi! I нaздpaўкaйу нa ceбe з вiнoм i c тiм шe oдбepaйу шпiцкi пpидaнцi, кoгpи cy пo млoдeй, жe пoйдy дo млoдeй oцoвoгo дoмy. Ho дpужбa cтapшi нapeдвi двoх oт свaдзeбнix, дoк вiду вoнкa зoc xижi млoдeй шoўгpoвe, aльбo бpaцa, aбi oд вix зaустaвлi кaлaпi, йак гaлoг. Кeт yш шпiцкi вiду нa-двoр, уж млoдeй бpaцa aбo шoўгpoвe нe мaйу кaлaпi; мyшa пoйcц дo xижi, мyшa oстaц, a млoдeй oцeц, мaц i шпoк йix рoд iду дpуштвeнo нa дpaгy, a млoдi з млoдy i свaшкi i старoстoвe i свaдзeбнi oцeц i мaц кaждe мa y pyкi флaшy з вiнoм i тaк пpидaнцoх i гoцoх i нoвi рoд, цo пo млoдeй, пaтpa, aбi йix i нa дpaжe дoбpe вiнoм пoчacцeлi. Aльe cтapшa свaшкa i дpугy рoбoтy мa, бo мyшi пoстaвiц дo xижi cтpaжy, aбi йeй зacтaвy нe укpaдлi, бo згoтoвeнi нa тo йeст oт свaдзeбнeй cтpaнi; йак бi мoглi зacтaвy укpaднyц, тeдi знaйу, жe cтapшa свaшкa мyшi дoбpи oлдoмaш дyплpaц. A кeт cтapшa свaшкa мa старoц пoстaвiц cтpaжy oт свaдзeбнeй cтpaнi, кoгpи йeй пoвepeнi, нeмa плaцiц oлдoмaш, бo йeй зacтaвy пpидaйу дo pyкoх, кeд oтпpoвaдзa пpидaнцoх; бo дoк iду пpидaнцi, y нoцi дpушкi зo швiчкaмi нa двoрe шпiвaйу, музикaнтi гpaйу вeceлo, шпiцкi дo xижi пpидy. Кeт cтapшa свaшкa зacтaвy y xижi нaйдзe, вeжнe дo свoйix pyкoх, cтaнe пpeт старoстy i тaк му пoвe: Пaн старoстo, тo йeст йак мoй пpийaтeльy! Чi coм уж дoслужeлa зa вaшo зaдoвoльcтвo зo свoйy зacтaвy?

А пaн старoстa дoшлeбoдзyйe i дзeкуйe пaнi свaшкi cтapшeй зa йeй вiслyгy: Aльe, пaнi свaшкo, дpужнi cцe пpeт пaнa старoстy, тo йeст, йак пpeдo мнe, пpeт свoйoгo пpийaтeльa, дa пpинeшeцe oлдoмaш!

Пoйдзe cтapшa свaшкa гy чoпнaрoм i пpинeшe двa флaшi з вiнoм: йeднy флaшy пpeдлoжi пpeт пaнa старoстy, a дpугy флaшy пpeдлoжi пpeт пaнoх музикaнтoх. Тeрaз дpужбa cтapшi пpинeшe дo xижi кaлaпi млoдeй шoўгpoм aбo бpaтoм. I музикaнтi пoчнy гpaц, пoчнy шпiцкi

танцювац. А старша свашка нѣ вѣжнѣ заставу, альѣ вѣжнѣ пана старосту старшого, або млатшого себе на танец. Йак витанцюу, вѣжнѣ старша свашка заставу, однѣше йу до комѳри, прѣда свадзѣбному оцѳви і мацѣри. Тѣрас старша свашка ўлаші млоду за рѳку і млодого, одвѣдзѣ йїх до дрѳгей хїжі, прїнѣше дрѳжба йѣден кѳрцель, шѣднѣ млода на кѳрцель, одйѳже йѣй млоді вѣнѣц і прѣда вѣнѣц старшому дрѳжбѳви, а свашка старша знѣйѣ фѳтьол млодей в глѳві і полѳжі йѣй на глѳву красну хустѳчку, кѳтру йѣй купѣла свадзѣбна мац, то йѣст йак швѣкра. Дрѳжба свой вѣнѣц одлѳже і откапча зо себе червѣні ручнїкі; а свашкі одйѳжу зо себе ручнїкі зос плѣцох, та поўйѳжу на пас. А дрѳшкі ручнїкі зо себе познѣмайу, отпїтайу ше од млодей і пѳйду дѳму. Старостѳве познѣмайу ручнїкі і прїдзѣ до хїжі свадзѣбнї оцѣц і старша паньї кухарка. Тѣраз йїм пан старѳста крашнѣ подзекѳйѣ за йїх вїслугованѣ і тїм ше збѣру старостѳве старші і млатші, же пѳйду дѳму. І музїкѳнтї йїм грайу, та йїх с хїжі аж прѣт сусѣда вїпровадзѳйу. А старша свашка зос флѳашу зоз вїном чѳсцї старѳстох на дрѳже і отпїта ше од нѣх: Здрѳві бѳцѣ, пан старѳста! Йѳ ше услѳвала, абїм вам шїцѳк нѳві род дѳбре увѣшѣльѣла. — Так ше порукѳйу зос старѳстом, свашка ше ўрацї вѳзад, музїкѳнтї за нѳу, прїпровадзѳа йу до хїжі. Одйѳже свашка рѳчнѣк зо себе і прѣда ше шїцѳкому свадзѣбному рѳду, же йѣ уж нѣ свашка. Пѳчнѳ музїкѳнтї кѳло грац. Шїцкі ставѳйу до кѳла, млода, млоді, йѣй шѳўгрове, або браца і млодого шѳўгрове, або браца і с тїм музїкѳнтї закончѳйу свѳдзбу.

Зав. від довголтнѳної свашки Ганї Рамач, у серпнї, 1897 р.

В Коцурї спївають іще одну пїсню на весїлю, яку подаю тут при кїнци :

Откаль слунѣчко вїхѳдзі,
Там мїла йѳблунь засѳдзі:
Рѳшнѣ, йѳблѣнко, вїсѳко,
О двѳнац вѣрхі шїрѳко,
Бо йѳ мам дѳрі послѳці,
Кѳму йѳ ше мам достѳці.
Кѣт ше достѳвѣм старѳму,
То нѣ мїле шѣрцу моїѳму;
Кѣт ше достѳвѣм млодому,
То барз мїле шѣрцу моїѳму.

Зап. в серпнї, 1897, від Меланї Фїндрик у Коцурї.

Паралѣлї: Головацькїй, Народнї пїснї, II. Ст. 729. Ч. 14. — Егногр. Матерїялї з Угор. Русп. Т. III. Ст. 159. Ч. 89.

Менше зрозумілі слова.

Андьа — братова; пор. мад. *ángu*.
апо, -чко — тато, батько; пор. мад. арб.

Бар — бодай, хочби; пор. серб. бар.

барз, барс — дуже.

бáржей — більше.

бáчкiк — кождий старший брат у родині для кожного молодшого — бачік; так титулюють також загалом молодші старших (подібно як у нас словом: на-нашко); пор. мад. *bácsi*.

бóчкац — цілувати.

брак — вінчанє; пор. церк.-слав. бракъ.

Вáлал — село; пор. мад. *falu*.

вáрош — місто; пор. мад. *város*.

вáшар — торг, ярмарок; на весілю пропій; пор. мад. *vásár*.

вeц, вeцка — потому.

вeцeй — більше.

вiвóткi (вiвóдкi) — вивід.

вiдáвaч — староста зі сторони молодої; пор. слов. *vydávač*, Herausgeber.

вóнка — на двір (у протиставленю до: вóка — до середини); пор. слов. *von* — heraus, hinaus.

Гáдвaб, гaдвáбнi — шовк, шовковий.

гáром — три; пор. мад. *három*.

герóўцi — тісто, смажене на смальці.

грéда — сволок.

гyтóрiц — говорити.

Дaкeдi — деколи.

дáкyс — дещо, трохи.

дзéка — дяка, охота.

дог (док) — доки, поки.

домáгiн — домашній господар; пор. серб. *домаћин*, Hausherr.

дóгльa — доти.

дру́штвo — товариство; пор. серб. друштво.

друштвeно — разом.

дyп — дуб.

душлýрац — повторяти, подвоювати.

Зaглáвoк — подушка.

зaгрáдa — огород.

зaдóбiц — добúти.

зaдýркaц — вастукати.

зaздрáўкaц — сказати: на здоровле, напийти ся до кого.

зáклa óгньa — зарівав ягня (сповідач наслідував тут церковну форму).

зaктeвaц — захочувати.

зaповeдaц — приказувати.

зaрóбiц — поневолити, вчинити рабом.

зaстáвa — хоругва; пор. серб. застава.

зaстáўнiк — хорóунжий.

зачeпiц — почипчити, накрити чепцем.

звóльa — воля (дівоча, у протиставленю до жіночої неволі).

Жвeрáткo — зеркальце.

жeвьeскa — жeнщина; пор. слов. *ženská*, Weibsperson.

жeртáгoк — розжарений вуглик (інакше по бачванськи: жiр-йáчка).

Ишéx — іссох, висух (утворено на церк. слав. подобу).

Иарашбіроу — судія; пор. мад. járás-bíró.

йуха — юшка, росіл.

Калап — капелюх; пор. мад. kalap.

капура — брама; пор. мад. karu.

карецель — крісло.

кіло — тіло (звичайно говорять: цѣло).

кóло — назва сербського національного танцю.

кóнтья — волосє, уложене по жіночому (а не по дівочому); пор. мад. konty, слов. kont, Haarwirbel.

кóрчак — збанок; пор. слов. korčák, Wassereimer.

коч — віз; кóчиш — візник; пор. мад. kocsi, kocsis, нім. Kutsche, Kutscher.

кошніца — улий; пор. слов. košnica, Bienenkorb.

кріжом — на вхрест, у попереку; пор. слов. križ.

кросѣнка — кросна (ткацькі).

кус, кушчїк — трохи, трошки.

Лада — скриня.

лїсóчка — лїска, виплетена з прута; лїсок уживають на ворітця, на ноші, до драбини у возах і ин.

лупац — розбивати.

Млáді (-а) — молодий (-а), jung.

млóді (-а) — жених, відданиця.

мóдльїц — просити; пор. серб. мóлити, bitten.

мулатóвац — забавляти ся (при тім і пити); пор. мад. mulatni.

На громáді (шѣдїц) — разом, купою (сидїти).

наїсце — дійсно.

на кльѣкáці — клячучи, на вколїшки.

на стрет — на середину.

наредїц — нарядити, уставити.

нѣшка — днеська, нинї.

ніна — кожда старша сестра для кождої молодшої — ніна.

нўка — до середини, в серединї; пор. слов. dnuka, herein, darin, innen.

Облѣец, облѣченї — одягти, одягнений; пор. слов. obliect', anziehen.

одлучóвац ше — відрїжнати ся.

óздаль — може, мабуть.

окльўчїц — обїїмнати.

олдóмаш — могорич; пор. мад. áldomás.

óмиц — обмити, умити.

опáтриц — поглянути, подивити ся, відвідати.

осѣтїц — спостерегти; пор. серб. осетити (але в иньшим значїнем: empfinden).

отпїтóвац ше — прощати ся.

охáбиц — оставити, покинути, занехати.

очѣвїнскї — вітцївський.

Пáйташ (-ка, -óчка) — товариш (-ка); пор. мад. pajtás.

пальфїка — горїлка (від: палити); мад. pálinka.

пантльїка, пантльїчка — стяжка; пор. мад. pántlika.

папрїгáш — паприкар, печеня з паприкою, улюблена угорська потрава.

пáрток — обрус.

пáтка — припічок.

пать (ї: пáльѣ) — диви ся; пáцце — дивїть ся; пор. слов. patrit'.

пеньѣжі — гроші, пїняві.

пѣрші — грўди, перса.

пїньвїца — пивниця.

пїтáнки — свати.

побóчкац — поцілувати.

погльѣдац — пошукати, поглядати.

покрѣйтка — букет; пор. мад. bokréta.

полдрўга — півтора.

потрóмиц — видати; пор. серб. потрóбити, verbrauchen.

поц — пїди.

пáво — добре; нѣ пáво — не добре; пáво мї — я задоволений.

пáткї — вечерницї, прядки.

предлóжїц — продовжити.

прїдáнци — весїльна дружина з боку молодого.

прідац — передати.
 прікльєт — сїни; прікльєтні —
 сїний.
 Распїва сїа — розгнївав ся
 (уроблено на церк. слов. взір).
 рєкльа — сурдут; пор. мад.
 rékli.
 роскáпчац — розпняти, розвяза-
 ти; пор. мад. kikapcsolni.
 рот (зам. род) — рід.
 рўбац — кидати.
 Сáбат — вільний; пор. мад. sza-
 bat; сáбат вáшар — вільний
 торг, пропїй.
 сакáцкі — кухарський; пор. мад.
 szakács = кухар.
 сáлаш — колиба; пор. мал. szállás.
 саньáці — зганяти.
 сара — холява; пор. мад. szár.
 сєксер — шістка, 20 сотикова мо-
 нета; пор. нїм. Sechser.
 серєньча — щастє; пор. мад.
 szerencse.
 сїах — сїв (утворене на церк.
 слав. взір: дѣлахъ).
 скáлчач — звязати; пор. мад.
 karcsolni.
 сóбат — весїльний гїсть; пор.
 слов. sobáš, Ehetraung.
 сóкаш — звичай; пор. мад. szokás.
 сгáросц — журба; мац старосц
 — старати ся, силкувати ся.
 ствар — річ.
 сце — хоче.
 Тáлпї — чоботи; пор. мад. talp.
 тáньєр — тарїлка; пор. мад. tá-
 nyér, слов. tanier, нїм. Teller.

тáшчок — пташок.
 трáхма — драхма, грецька монета.
 трóшак — видаток; пор. серб.
 трошак.
 Уверєні — переконаний.
 ўйаж — камігєлька.
 умóдльац — упрошувати.
 ўрáчар — ворожбит.
 уўрєдзїц — скривдити.
 Фáтьол — серпанок; пор. мад.
 fátyol, Schleier.
 фель — рід, порода.
 фóрїнт — золотий, двї корони;
 мад. forint.
 фрїшко — швидко, скоро; пор.
 слов. friško і нїм. Frische
 (Raschheit).
 фрїштїк — снїдапок; пор. нїм.
 Frühstück.
 фрїштїкóвац — снїдати.
 Цєра — довька; пор. слов. dcera.
 цїфровáні — рїзблений, вирїзу-
 ваний; пор. слов. cifrovany—
 beziffert, geziert, aufgeputzt.
 Чáрдаш — малярський національ-
 ний танець, csárdás.
 чїжмі — чоботи; пор. мал. csizma.
 Шведóчба — сьвідоцтво.
 шєйтац — ходити; пор. серб. шє-
 тати, spazieren.
 шї — ти (при дїєсловах: Нѣѣ
 обєпáла шї ше другóму?).
 шїцок, шїцка, шїцко — весьє.
 шмáті — одїє.
 шор — ряд; шóром — за рядом,
 по черзі; пор. мад. sor.
 шóўгор — шурин; пор. мад. sógor.

Увага.

Описи українських весіль із різних сторін нашої етнографічної території належать до найчисленніших у нашій етнографічній літературі. Вже 1777 р. появил ся друком у Петербурзі опис Гр. Калиновського п. н.: Описаніє свадебныхъ украинскихъ простонародныхъ обрядовъ, въ Малой Россіи и въ Слободской Украинской губерніи, такожъ и въ великороссійскихъ слободахъ, населенныхъ малоросіянами, употребляемыхъ. Ст. 26, 12⁰ (передрукований опісля в „Харьковскомъ Сборникѣ“, т. III). Від тоді повтаряли ся ті описи часто, що не було жадної більшої етнографічної збірки, де їх бракувало би; крім того друкувало ся їх багато по різних часописах, а деякі й окремо. Правда, вартість тих описів не все однакова; в одних подавано тільки пісні, а церемоніял, як раз найважнійший для науки, пропущено; в других подавано лише відривки і з пісень і з церемоніялу; в інших наведено рід „весільної антології“, на підставі якої не можна уложити образу цілоти весільного обряду. Не бракувало одначе й повних і докладних описів, якими й нині можна вповні користувати ся без усяких застережень. Бібліографію всіх тих описів можна знайти в отсих творах: 1) И. Е. Левицкій, Галицко-русская бібліографія (по рік 1888). 2) Б. Гринченко, Етнографическіе Матеріали, т. III, ст. 697—757 і 759—761. 3) Б. Гринченко, Литература украинскаго фольклора (від 1777—1900 р.).

Наукового опрацьованя дочекали ся весільні обряди найповніше в праці проф. Ф. Вовка: Volkov Théodore, Rites et usages nuptiaux en Ukraine (пор. паризьку „L' Anthropologie“, 1891 і 1892 р.; вийшла також окрема відбитка; крім того була ся праця надрукована по болгарськи в „Сборник-у за народни умотворения“). Багато уваги присвятив їм також проф. М. Сумцов у працях: Религіозно-миѣческое значеніє малорусской свадьбы (Кіев. Старина, 1884, III); О вплиніи гре-

У КНИГАРНІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА

у Львові, Ринок, ч. 10,

можна дістати отсі праці Вол. Гнатюка:

Угорська Русь.

- Етнографічні матеріали з Угорської Русі. Т. I—III.** (Етнографічний Збірник, т. III—IV і IX, ст. XX+236, VIII+254, IV+284, вел. 8°. Т. III містить легенди і новелі, т. IV казки, байки, оповідання про історичні особи, анекдоти, записані в північно-східних угро-руських комітатах; т. IX містить прозові оповідання з північно-західних угро-руських комітатів і пісні з Бачки). Кождий том коштує по 3 кор., всі разом 9-00 К.
- Руські оселі в Бачці (в полудн. Угорщині).** (Відбитка з „Записок“, т. XXII. Містить опис життя тамошніх кольоністів). Ст. 58, 8°. Ціна 1-00 „
- Hungarico-Ruthenica.** (Відбитка з „Записок“, т. XXIII. Містить рецензію на 4 книжки). Ст. 14, 8°. Ціна 0-20 „
- Словацький опришок Яношік в народній поезії.** (Відбитка з „Записок“, т. XXXI—XXXII. Містить історичні звістки, народні оповідання та пісні про Яношіка). Ст. 50, 8°. Ціна 1-00 „
- Русини Пряшівської епархії і їх говори.** (Відб. з „Записок“, т. XXXV—XXXVI. Містить історичні, етатистичні і побутові відомости про тамошніх Русинів та взірці їх говорів). Ст. 70, 8°. Ціна 1-50 „
- Словаки чи Русини?** (Відб. з „Записок“, т. XLII. Містить огляд літератури про Русинів Пряшівської епархії та кольоністів у Бачці і Сримі та докази їх руського походження). Ст. 82, 8°. Ціна 1-60 „
- Угорузькі духовні вірші.** (Відб. з „Записок“, т. XLVI—XLVII і XLIX. Містить незнані ще духовні вірші, вибрані з рукописів, знайдених у північній Угорській Русі та в Бачці і Сримі; подані також докладні описи рукописів). Ст. 266, 8°. Ціна 2-50 „
- Прийчик до історії зносин Галицьких і Угорузьких Русинів.** (Відб. з „Літ.-Наук. Вістника“, кн IX, 1899 р. Містить між иншим виїмки з листів Угор. Русинів, писаних до автора). Ст. 16, 8°. Ціна 0-20 „
- І ми в Європі.** Протеег галицьких Русинів против малярського тисячолітя. Написано на спілку з дром І. Франком. (Літер.-наукова бібліотека. Кн. 32. Вид. ред. „Житя і Слова“, 1896 р.). Ст. 36, 16°. Ціна 0-20 „

Галицька Русь.

- Галицько-руські анекдоти.** (Етнографічний Збірник, т. VI. Містить народні анекдоти про різні суспільні верстви, про різні народи, історичні анекдоти, мінхгавзїяди, небелиці і анекдоти про дурнів). Ст. XII+370, 8°. Ціна 4-00 „
- Галицько-руські народні легенди. Т. I—II.** (Етнографічний Збірник, т. XII—XIII. Містить: Біблійні легенди старого і нового завіта, легенди про святих, про недовірки і чарівників, про монстри і дивогляди, про позагробове жите і конець свїта, моралізаційні і філософїчні легенди, жартливі легенди і саїри на святі теми. При кінци другого тому поданий по німецьки зміст усіх легенд). Ст. XII+216 і VI+288, 8°. Ціна кождого тому 3 кор., обох 6-00 „
- Знадоби до галицько-руської демонології Т. I.** (Етнографічний Збірник, т. XV. Містить народні оповідання про чортів, страхів, хованців, блуд, смерть і хробоби, мерців, покутників, висільників і топельників, опирів, вовкулаків, відьми і чарівниці, знахарів і чарівників, хмарників, інклюзників, закопані скарби.) Ст. IV+272, 8°. Ціна 4-00 „

3-57
Свц 270

Свц 270

Коломийки. Т. I—III. (Етнографічний Збірник, т. XVII—XIX. Містить коломийки, поділені на такі групи: Нації і племена, географічні назви, хрестні імена, музики й танці та співи, ноша й строї, військо, приroda, родинне жите, громадське жите, любов і подруже). Ст. XLIV+260, 316, II+254, 8°. Ціна кожного тому 4 кор., усіх разом 12 00 к.

Лірички (Відб. з „Етн. Збірника“, т. II Містять звістки з побуту ліричків, словарець їх жаргону і їх пісні.) Ст. 76, 8°. Ціна 2 00 „

Легенди з Хітарського збірника, I полов. XVIII в. (Відб. з „Записок“, т. XVI. Містить 9 легенд із рукопису віднайденого в Хітарі, Стрийського пов.) Ст. 38, 8°. Ціна 0 70 „

Польські етнографи про Русинів. (Відб. з „Записок“, т. XXXI. Містить рецензію на 3 етнографічні збірки, зладжені Поляками.) Ст. 16, 8°. Ціна 0 20 „

Пісенні новотвори в українсько-руській народній словесності. (Відб. з „Записок“, т. L і LII. Містить пісні, зложені в остатніх часах на нові теми, головно про американських емігрантів.) Ст. 66, 8°. Ціна 1 40 „

Як писати займенник ся при дієсловах? (Відбитка з „Записок“, т. LXXX. Містить численні докази, що промовляють за писанем ся окремо від дієслова.) Ст. 18, 8°. Ціна 0 40 „

Кущіретво у Галичині. (Відб. з „Матеріялів до укр.-р. етнології“, т. I. Містить опис роботи сільського кущіря в Бучацькім пов., з рисунками.) Ст. 10, 8°. Ціна 0 20 „

Народна пожива і спосіб її приправи у східній Галичині. (Відбитка з „Матеріялів до укр.-р. етнології“, т. I. Містить опис селянської поживи на Галицькім Поділю.) Ст. 14, 8°. Ціна 0 30 „

Народна пожива на Бойківщині. (Відб. з „Наукового Збірника, присв. проф. М. Грушевському“. Містять опис народ. поживи у Бойків.) Ст. 20, 8°. Ціна 0 40 „

Ткацтво у східній Галичині. (Відб. з „Матеріялів до укр.-р. етнології“, т. III. Містить опис ткацької штуки у народа на Галицькім Поділю, з рисунками.) Ст. 14, 8°. Ціна 0 30 „

Зносини Українців із Сербами. (Відб. з „Наук. Збірн. присв. проф. М. Грушевському“. Подає звістки про зносини Українців із Сербами від найдавніших часів до кінця XVIII ст.) Ст. 36, 8°. Ціна 0 80 „

Бойківське весіле в Мшанци, Старосамбір. пов. (Відб. з „Матеріялів до укр.-р. етнології“, т. X. Містить опис весіля у Бойків, разом із піснями.) Ст. 30, 8°. Ціна 0 60 „

Переклади:

Старохристиянські легенди. Із книги „Народовішаніє“. (Видане тов. „Прогресс“ Ч. 259.) Ст. 32, 8°. Ціна 0 20 „

М. Костомарів. Письмо до видавця „Колокола“ з передмовою М. Драгоманова. (Літер.-Наукова Бібліотека. Ч. 33.) Ст. 40, 16°. Ціна 0 20 „

В. Олександрович. Раси Европы і їх історичні взаємини. (Літер.-Наукова Бібліотека. Ч. 43—45.) Ст. 144, 16°. Ціна 0 70 „

Л. Толстой. Смерть Івана Ілїча. (Літер.-Наукова Бібліотека. Ч. 55—56.) Ст. 102, 16°. Ціна 0 55 „

В. Антонович. Польсько-Українські відносини XVII ст. в сучасній польській призмї. З нагоди повісти Г. Сенкевича: Огнем і мечем. (Літер.-Наукова Бібліотека. Ч. 86.) Ст. 66, 16°. Ціна 0 40 „

В. Антонович. Чари на Україні. (Літер.-Наукова Бібліотека. Ч. 114.) Ст. 78, 16°. Ціна 0 45 „

Ціна 1 кор.

Володимир Гнатюк.

ВЕСІЛЕ В КЕРЕСТУРІ

(Бач-бодрогської столиці, в полудневій Угорщині).

Відбитка з „Матеріялів до українсько-руської етнології“, т. X.

ЛЬВІВ, 1908.

З ДРУКАРНІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА
ПІД ЗАРЯДОМ К. БЕДНАРСЬКОГО,